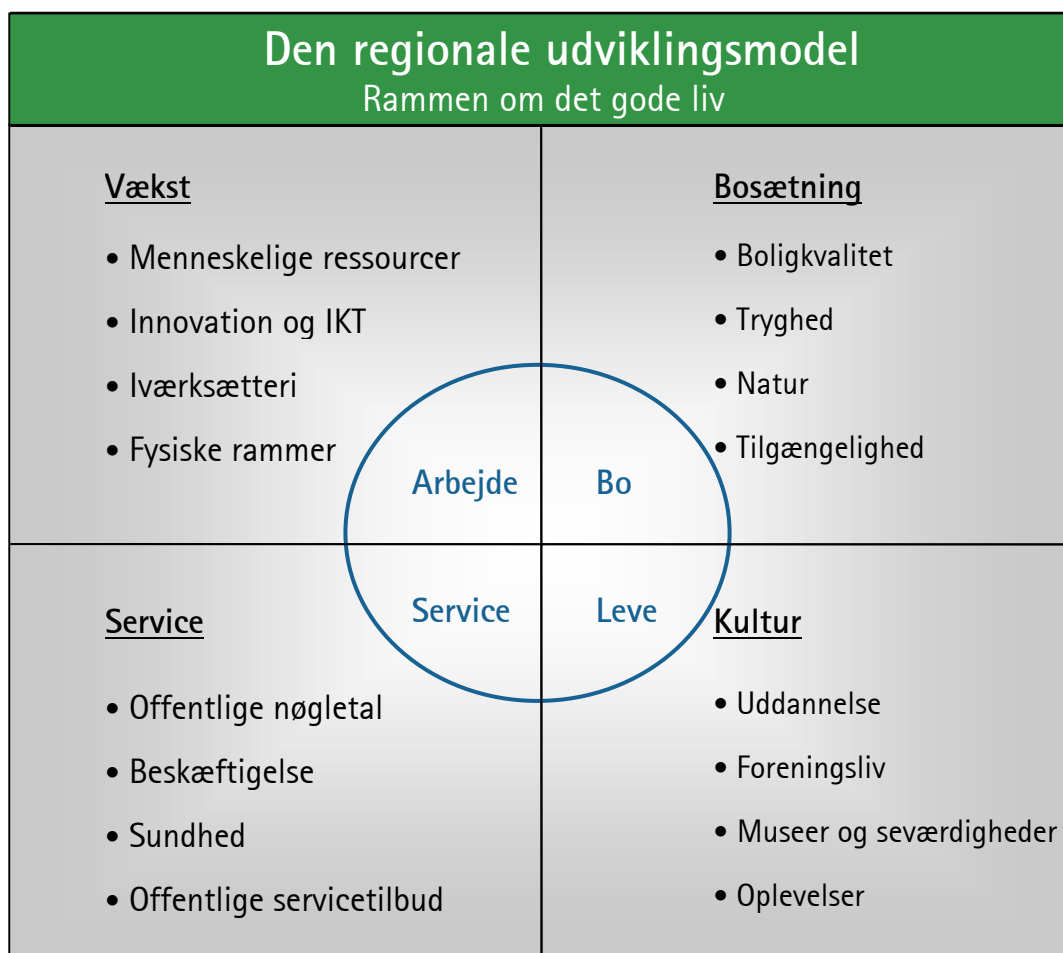

Den regionale udviklingsmodel[©]

Et indikatorbaseret værktøj til måling af rammerne for det gode liv i kommuner og regioner

Metodehåndbog

Indholdsfortegnelse

FORORD	7
KAPITEL 1. DEN REGIONALE UDVIKLINGSMODEL.....	9
1.1 BAGGRUNDEN FOR DEN REGIONALE UDVIKLINGSMODEL.....	9
1.2 RAMMER FOR DET GODE LIV – POTENTIALET FOR REGIONAL UDVIKLING	10
<i>Udbudsindikatorer og efterspørgselsvurderinger.....</i>	<i>10</i>
<i>”Alt-andet-lige – vurderinger” som grundlag for indikatorvalg</i>	<i>11</i>
1.3 ET DIALOGVÆRKTØJ TIL FORSTÅELSE AF REGIONAL UDVIKLING.....	12
1.4 DOGMEREGLER FOR DEN REGIONALE UDVIKLINGSMODEL	13
1.5 OVERORDNET OPBYGNING AF DEN REGIONALE UDVIKLINGSMODEL	14
KAPITEL 2. BOSÆTNING	17
2.1 BOLIGKVALITET.....	18
2.1.1 <i>Kvadratmeterpris</i>	<i>18</i>
2.1.2 <i>Ejerboliger pr. indbygger</i>	<i>18</i>
2.1.3 <i>Grundskyld.....</i>	<i>19</i>
2.1.4 <i>Installationsmangler pr. 10.000 indbyggere.....</i>	<i>19</i>
2.2 TRYGHED	20
2.2.1 <i>Omkomne i trafikken pr. 10.000 indbyggere.....</i>	<i>20</i>
2.2.2 <i>Tilskadekomne i trafikken pr. 10.000 indbyggere.....</i>	<i>20</i>
2.2.3 <i>Tyveri og hærværk pr. 10.000 indbyggere.....</i>	<i>21</i>
2.2.4 <i>Personfarlig kriminalitet pr. 10.000 indbyggere</i>	<i>21</i>
2.3 NATUR	22
2.3.1 <i>Befolkningstæthed.....</i>	<i>22</i>
2.3.2 <i>Skovareal pr. 10.000 indbyggere</i>	<i>23</i>
2.3.3 <i>Kyststrækning pr. 10.000 indbyggere</i>	<i>23</i>
2.4 TILGÆNGELIGHED.....	23
2.4.1 <i>Transporttid med bil.....</i>	<i>24</i>
2.4.2 <i>Transporttid med offentlig transport</i>	<i>24</i>
2.4.3 <i>Bredbåndsforbindelser pr. indbygger</i>	<i>25</i>
KAPITEL 3. KULTUR	27
3.1 UDDANNELSE.....	28
3.1.1 <i>Erhvervsuddannelsespladser pr. 10.000 indbyggere.....</i>	<i>28</i>
3.1.2 <i>Korte videregående uddannelsespladser pr. 10.000 indbyggere...28</i>	
3.1.3 <i>Mellemlange videregående uddannelsespladser pr. 10.000</i>	
<i>indbyggere.....</i>	<i>29</i>
3.1.4 <i>Lange videregående uddannelsespladser pr. 10.000 indbyggere..29</i>	
3.2 FORENINGSLIV	29
3.2.1 <i>Foreninger pr. 10.000 indbyggere.....</i>	<i>29</i>
3.2.2 <i>Idrætsklubber pr. 10.000 indbyggere.....</i>	<i>30</i>
3.2.3 <i>Udgifter til sport og fritid pr. indbygger.....</i>	<i>30</i>

3.3	MUSEER OG SEVÆRDIGHEDER.....	31
3.3.1	Statsanerkendte museer pr. 10.000 indbyggere.....	31
3.3.2	Museer pr. 10.000 indbyggere.....	31
3.3.3	Historiske seværdigheder pr. 10.000 indbyggere.....	32
3.3.4	Udgifter til kultur pr. indbygger.....	32
3.4	OPLEVELSER.....	33
3.4.1	Elitesport pr. 10.000 indbyggere.....	33
3.4.2	Turistattraktioner pr. 10.000 indbyggere.....	33
3.4.3	Teatre, biografer og spillesteder pr. 10.000 indbyggere.....	34
KAPITEL 4.	SERVICE.....	35
4.1	OFFENTLIGE NØGLETAL.....	36
4.1.1	Skatteprocent.....	36
4.1.2	Skat/service forhold.....	36
4.1.3	Langfristet gæld pr. indbygger.....	37
4.2	BESKÆFTIGELSE.....	37
4.2.1	Ledighedsprocent.....	37
4.2.2	Ledighedsprocent for ældre.....	38
4.2.3	Beskæftigelsesfrekvens for indvandrere.....	38
4.2.4	Ledighedsprocent for unge.....	39
4.3	SUNDHED.....	39
4.3.1	Supplerende sundhedsvirksomheder pr. 10.000 indbyggere.....	39
4.3.2	Sygefravær.....	40
4.4	OFFENTLIGE SERVICETILBUD.....	40
4.4.1	Idrætsfaciliteter pr. 10.000 indbyggere.....	40
4.4.2	Pris på dagplejeplads.....	41
4.4.3	Pris på børnehaveplads.....	41
4.4.4	Udgifter pr. ældre.....	42
KAPITEL 5.	VÆKST.....	43
5.1	MENNESKELIGE RESSOURCER.....	44
5.1.1	Personer med videregåendeuddannelse pr. 10.000 indbyggere.....	44
5.1.2	Personer med grundskoleuddannelse pr. 10.000 indbyggere.....	44
5.1.3	Højtuddannede pr. 10.000 indbyggere.....	45
5.1.4	Primærindkomst pr. indbygger.....	45
5.2	INNOVATION OG IKT.....	45
5.2.1	Gazelle-ansatte pr. 10.000 indbyggere.....	46
5.2.2	Globaliseringsparathed.....	46
5.2.3	FoU intensive virksomheder pr. 10.000 indbyggere.....	47
5.2.4	IKT-niveau.....	47
5.3	IVÆRKSÆTTERI.....	48
5.3.1	Nyetablerede virksomheder pr. 10.000 indbyggere.....	48
5.3.2	Overlevelseshfrekvens.....	49
5.3.3	Finansieringsvirksomheder pr. 10.000 indbyggere.....	49
5.4	FYSISKE RAMMER.....	50

5.4.1	<i>Grundskyld</i>	50
5.4.2	<i>Erhvervsareal pr. 10.000 indbyggere</i>	50
5.4.3	<i>Kontorareal pr. 10.000 indbyggere</i>	51
5.4.4	<i>Udgifter til erhvervsfremme og turisme pr. indbygger</i>	51
KAPITEL 6. BEREGNING AF INDEKS		53
6.1	FRA GAMLE KOMMUNEDATA TIL SAMMENLAGTE DATA FRA NYE REGIONER OG NYE KOMMUNER.....	53
6.2	STANDARDISERING AF DATA	53
6.2.1	<i>Beregningen af underordnede indeks</i>	53
6.2.2	<i>Beregning af overordnede indeks og fokusområder</i>	54

Forord

Oxford Research har grundlæggende den opfattelse, at regional udvikling handler om meget mere end økonomisk vækst, nemlig i lige så høj grad om natur, miljø, bosætning, offentlig service, uddannelse og fritidsbaserede faktorer som friluftsliv, kultur og oplevelser. Vores opfattelse er bl.a. inspireret af OECD's arbejde med at udvide området regional udvikling, ligesom vi finder den svenske vision om "Det gode liv" meget spændende. Vi har i den sammenhæng udviklet første version af en analysemodel, som kan belyse forskelle og ligheder mellem regioner og kommuner ud fra et regionalt udviklingsperspektiv, og som inddrager flere typer indikatorer end blot vækst.

Modellen kan beskrive og anskueliggøre sammenhænge mellem nogle af de elementer, som indgår i den regionale udviklingsplan og give ny viden om, hvordan den regionale udvikling kan ses i forhold til de forskellige temaer i den regionale udviklingsplan. Der fokuseres på at skabe overblik og tænke i helheder gennem tværgående politiske prioriteringer, der kan bidrage til at skabe udviklingsorienterede samarbejder og netværk.

Samtidig kan modellen anvendes som et vigtigt dialogværktøj i den nye spændende regionale udviklingsmæssige struktur, som Danmark befinder sig i efter kommunal og strukturreformen. Det er Oxfords opfattelse, at den centrale udfordring for fremtidens regionaludvikling ikke kun bliver visionen, strategien eller handlingsplanerne i sig selv, men i langt højere grad den udviklingsproces hvori disse er fremkommet. Udfordringen for den *regionale ledelse* ligger i at designe denne proces, så der bliver mulighed for inddragelse af geografiske helheder og samtidig opnå forankring hos relevante lokale aktører. Den nye struktur er ikke hierarkisk i sin grundform, men bygger i stedet på en antagelse om, at multiple former for dialog mellem aktører og politiske/geografiske niveauer bliver det afgørende omdrejningspunkt. Det er vores håb, at den regionale udviklingsmodel som værktøj kan bidrage til at løse denne udfordring.

Modellen tager udgangspunkt i en forestilling om, hvad regionernes opgave bliver i fremtiden, nemlig:

at skabe rammen om det gode liv.

Det nuværende arbejde med den regionale udviklingsmodel er, hvad vi hos Oxford kalder en version 0.1. Det er et stykke udviklingsarbejde, som fungerer i forhold til at forstå rammerne for det gode liv i danske regioner og kommuner – men vi erkender, at det er en model, som til stadighed kan udvikles og forbedres. Derfor er målet heller ikke at ende med ét tal, som beskriver en regions relative styrker og svagheder. Målet er i langt højere grad at skabe et værktøj, der gør det muligt at sammenstille en lang række indikatorer på en overskuelig og sammenlignelig måde.

Kapitel 1. Den regionale udviklingsmodel

1.1 Baggrunden for Den regionale udviklingsmodel

Regional udvikling på kommunalt og regionalt niveau har historisk været et centralt omdrejningspunkt for politiske diskussioner i Danmark såvel som i udlandet. Den voksende globalisering og den aktuelle kommunal og strukturreform betyder, at diskussioner omkring regional udvikling opprioriteres på alle niveauer i Danmark.

Muligheden for at sammenligne sig selv med andre regioner og kommuner er helt central, hvis man skal lære af de bedste og blive bedre til at skabe rammer for udvikling. Denne tankegang har også været baggrunden for arbejdet med at udvikle den regionale konkurrenceevnemodel, som Erhvervs- og Byggestyrelsen har igangsat.

Oxford Research har gennem vores daglige dialog med kommuner og regioner erfaret, at dette fokus på vækst og konkurrenceevne er for snævert i forhold til at opnå en helhedsorienteret forståelse af den regionale udvikling i Danmark. Dels fokuserer modellen snævert på vækstdrivere og dels giver modellen ikke mulighed for at komme ned på kommunalt geografisk detaljeringsniveau.

I tæt samarbejde med Region Sjælland har Oxford Research gennem 2006 derfor arbejdet på at udvikle en bredere model til forståelse af regional udvikling på kommunalt og regionalt niveau i Danmark.

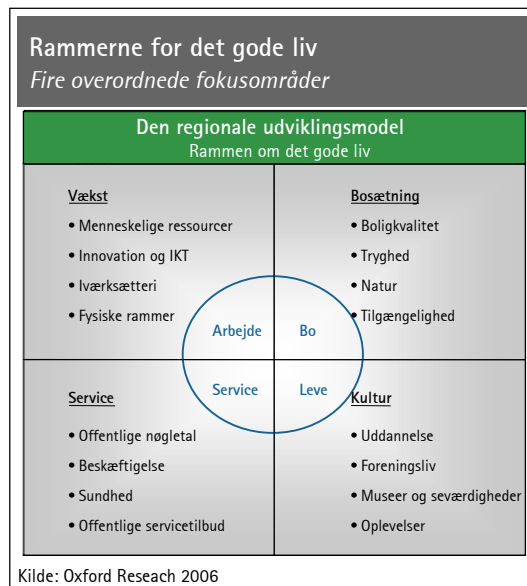
Der findes allerede en række forsøg på at foretage benchmark, som rækker ud over de traditionelle økonomiske indikatorer og inddrager livsstilsindikatorer, fritid, sundhed mv. Problemet med at anvende disse skyldes som regel en eller flere af følgende faktorer:

- Analyserne er ofte mål for ulande og rummer derfor fokus på børnedødelighed, korruption, middelalder mv. Det gør det uhensigtsmæssigt at anvende på regionalt niveau i et sammenhængende land som Danmark.
- Der er ofte tale om mål mellem nationer. Det giver indikatorer som BNP, skatteprocent, investeringer i forskning, sundhed, klimaforhold mv. Disse faktorer er gode udtryk for forskelle mellem stater, men ikke mellem regioner i et lille land.
- Mange analyser er primært baseret på sundhedsområdet, hvilket ikke er så anvendeligt i et land med et sygehusvæsen med lille varians mellem regionerne.

Den regionale udviklingsmodel version 0.1 er derfor en nyskabende model, der for første gang gør det muligt at foretage sammenlignelige analyser ud fra en bred tilgang til regional udvikling i de danske regioner og kommuner.

1.2 Rammer for det gode liv – potentialet for regional udvikling

Modellen måler på rammerne for ”det gode liv”. Det gode liv er grundlæggende opfattet på individniveau og struktureret efter fire overordnede kategorier. Arbejde, bo, leve og service. Modellen måler indirekte på disse rammer for det gode liv på *individniveau*. På baggrund af de fire hjørner i vores model af det gode liv har vi opbygget fire fokusområder, som dækker over de samfundsmæssige rammebetingelser. Disse fire fokusområder bliver i modellen adresseret ved hjælp af en lang række indikatorer. De fire samfundsmæssige grupperinger eller **fokusområder** er kernen i den regionale udviklingsmodel.

Rammerne for det gode liv på område-niveau ligestilles med **potentialet for regional udvikling** i et givent område.

De fire overordnede fokusområder er følgende

- ❑ **Vækst.** *Potentialet for regional udvikling vurderes at afhænge af jobmuligheder og vækst i et områdes arbejdspladser.*
- ❑ **Bosætning.** *Potentialet for regional udvikling vurderes at afhænge af den generelle efterspørgsel efter at bosætte sig i området.*
- ❑ **Kultur.** *Potentialet for regional udvikling vurderes at afhænge af et områdes udbud og brug af kultur*
- ❑ **Service.** *Potentialet for regional udvikling vurderes at afhænge af et områdes udbud af borgerrettede services.*

Visionen med modellen er, at de fire fokusområder og deres naturlige indbyrdes afhængighed giver en bredt dækkende forståelsesramme for et områdes udviklingspotentiale.

Hverken ”det gode liv” eller regional udvikling er naturligvis entydige størrelser – der kan være vidt forskellige syn på, hvad ”det gode liv” er, og der kan være tale om regional udvikling af forskellig karakter. Vi vil derfor understrege, at den regionale udviklingsmodel er et fleksibelt arbejdsværktøj – det er ikke et forsøg på at udråbe en eller flere vindere i forhold til, hvor man har de bedste rammer for det gode liv i Danmark.

Udbudsindikatorer og efterspørgselsvurderinger

Potentialet for regional udvikling belyses i modellen på baggrund af en kombination af udbudsindikatorer og efterspørgselsvurderinger.

Eksempelvis vurderer vi, at adgang til kyster og skovareal *generelt* øger efterspørgslen efter at bosætte sig i et område – og derved potentialet for regional udvikling. Og udbuddet af skov pr. indbygger og kyststrækning pr. indbygger medtages derfor som en **udbudsindikator** i modellen. Hvis det er muligt, supplerer vi gerne udbudsindikatorerne med **kvalitetsvurderinger**. Antallet af blå flag pr. kyststrækning kunne derfor medtages som et input til vores kystindeks, som så både bliver opbygget af et kvantitativt mål og et kvalitetsmål. Det er generelt svært at få kvalitetsvurderinger, der lever op til vores dogmeregler jf. senere – men ideelt set bør de være en del af modellen.

Efterspørgselsvurderinger er i videst muligt omfang baseret på neutrale analyser og rapporter. Eksempelvis viser en helt aktuel ATV-analyse, at 80 og 90% af alle aldersgrupper, familietyper, uanset nuværende boligform, udtrykker ønske (og forventning) om at bo i en ejerbolig i fremtiden. Det er især friheden til selv at kunne bestemme over boligen og de nære omgivelser, som tiltaler folk ved ejerboligen. Denne **begrundede efterspørgselsvurdering** er baggrunden for, at vi benytter udbuddet af ejerboliger som en **udbudsindikator** i modellen. Generelt vurderer vi, at en høj andel ejerboliger øger potentialet for at tiltrække og fastholde bosætning – og en høj andel ejerboliger vises derfor som et positivt indeks i modellen.

"Alt-andet-lige – vurderinger" som grundlag for indikatorvalg

Udvælgelsen af indikatorer sker på baggrund af en teoretisk "alt andet lige" vurdering. Med det menes, at indikatorerne er valgt, fordi de isoleret set vurderes at have en positiv effekt på deres respektive fokusområder. Eksemplerne i tekstboksen illustrerer denne logik i praksis.

Eksempler på hvordan modellen bruger "alt andet lige" vurderinger

Eksempel 1. Ejendomspriser. Eksempelvis vurderes det "alt andet lige", at lave huspriser har en positiv indflydelse på bosætningspotentialet i en region. Derfor arbejdes der i modellen med et positivt ladet indekstal for lave ejendomspriser. Den regionale udviklingsmodel ligger dog ikke skjul på, at der kan være mange tolkninger af et sådant indekstal. Eksempelvis kunne et udmærket markedsøkonomisk argument være, at høje ejendomspriser generelt skyldes, at området og/eller huset har stor herlighedsværdi og at man derfor i stedet burde arbejde med et negativt ladet indeks i forhold til lave ejendomspriser. Men det vil være svært at argumentere for, at hvis alt andet var lige, (Inklusive herlighedsværdier) vil lave boligpriser være positivt for potentialet i et område.

Eksempel 2. Installationsmangler. På samme måde vurderes det "alt andet lige", at få ejendomme med installationsmangler er en fordel for bosætningspotentialet. Derfor arbejdes der i modellen med et positivt ladet indekstal, hvis en kommune har få huse med installationsmangler. Et argument kunne være, at kommuner med mange boligblokke fra 60'erne generelt har få installationsmangler – men at disse boliger er forbundet med andre problemer, der oftest gør dem mindre attraktive end boliger med flere installationsmangler bygget omkring år 1900.

Men igen er det svært at argumentere for at "alt andet lige" inklusive boligernes generelle kvalitet, charme og ejerformer vil boliger med installationsmangler være negativt for bosætningspotentialet.

Den regionale udviklingsmodel skal i høj grad opfattes som et fleksibelt værktøj, der giver mulighed for at lave tolkninger om sammenhænge mellem de forskellige indika-

torer. Derfor lægges der generelt ikke stor vægt på, at de sammenlagte indeks i sig selv giver analytisk værdi. Det er blot en struktureret indgang til at arbejde med de underliggende indeks.

1.3 Et dialogværktøj til forståelse af regional udvikling

Den igangværende kommunalreform vil medføre betydelige forandringer i arbejdet med regional udvikling. De kommende regionsråd skal udarbejde nye regionale udviklingsplaner, og der etableres vækstfora, som skal fremlægge regionale erhvervsudviklingsstrategier til brug for de regionale udviklingsplaner. De nye organer, strategier og planer gør det imidlertid ikke i sig selv. Hvis de regionale udfordringer skal løses, kræver det, at rammerne fyldes ud med konkret indhold gennem dialogprocesser, der involverer et omfattende net af aktører og individer.

En af styrkerne ved analysemodellen er, at vi benytter en indekseret metode, hvor landsgennemsnittet sættes til indeks 100, således at regioner og kommuner kan sammenligne sig med hinanden og resten af Danmark. Det betyder, at regionen/kommunerne vil kunne måles i forhold til dette indekstal, og vi vil kunne konkludere, om regionen/kommunen ligger højere eller lavere end landsgennemsnittet.

Det gør modellen velegnet som et dialogværktøj, idet vi kan skabe et sammenligneligt billede på hver af de fire hovedemner (Vækst, Bosætning, Kultur og Service), som selvstændigt kan ses i forhold til landsgennemsnittet, samtidig med at vi kan dykke ned i materialet og identificere, hvor der er afvigelser fra landsgennemsnittet i positiv eller negativ forstand blandt de enkelte indikatorer. Det giver grobund for en lang række spændende sammenligninger og læringsperspektiver.

En af de vigtigste udfordringer i forhold til at sikre et fælles og bredt forankret ejerskab til det regionale udviklingsperspektiv for de nye regioner bliver at skabe tillid og dialog på tværs af kommuner og mellem de offentlige og private aktører. Den regionale udviklingsmodel i sin nuværende form er udviklet gennem et tæt samspil med Region Sjælland og Oxford Research. Erfaringerne fra Region Sjælland viser, at de strukturerede og standardiserede data i den regionale udviklingsmodel er et glimrende værktøj som udgangspunkt for den vigtige dialog mellem Region, Vækstforum og kommuner.

1.4 Dogmeregler for den regionale udviklingsmodel

Den regionale udviklingsmodel er opbygget på baggrund af følgende dogmeregler.

1. Indikatorer skal kunne vises på kommunalt såvel som regionalt niveau.
2. Indikatorer for rammebetingelser udvælges frem for indikatorer for effektmål.
3. Data til indikatorer udvælges på baggrund af årligt tilbagevendende opgørelser, der gør det nemt at opdatere datagrundlaget.
4. Data er i udgangspunktet indekseret i forhold til nationalt niveau. (Indeks Danmark = 100).
5. Den regionale udviklingsmodel er et "open source" værktøj med 100 pct. åbenhed omkring datagrundlaget og opfordring til alle om at bidrage til videreudvikling og forbedring af modellen.

1.5 Overordnet opbygning af den regionale udviklingsmodel

Den regionale udviklingsmodel har som vision at kunne beskrive regioners og kommunernes grundlæggende rammer for at bo og leve.

Modellen er opbygget efter 4 niveauer:

- **Niveau 1.** Fire overordnede fokusområder – som strukturerer rammerne for det gode liv. For hvert fokusområde er der beregnet et samlet indeks for de forskellige regioner og kommuner. Det er ikke modellens mål, at dette samlede fokusområdeindeks skal bruges isoleret i analysesammenhæng.
- **Niveau 2.** 16 overordnede indeks som er beregnet på baggrund af en matematisk standardisering af de underordnede indeks. De underordnede indeks indgår som beregningen af de overordnede indeks. De underordnede indeks er vægtet lige.
- **Niveau 3.** 50 + underordnede indeks. De underordnede indeks er beregnet på baggrund af en sammenligning med landsgennemsnittet inden for den pågældende indikator. Dvs. Landsgennemsnittet = 100.
- **Niveau 4.** Et stort antal indikatorer er benyttet til at beregne de underordnede indeks. Nogle gange er et underordnet indeks baseret på en enkelt indikator og andre gange er de underordnede indeks baseret på en matematisk sammenstilling af flere indikatorer.

Modellens analytiske værdi er primært struktureringen af de mange underordnede indeks på niveau 3. Niveau 3 samler en meget stor mængde data og standardiserer dem, så de kan bruges til sammenligning på kommuneniveau i Danmark. Disse underordnede indeks har i sig selv en stor værdi som arbejdsredskab for kommuner og regioner.

Den regionale udviklingsmodel har som analyseredskab derudover den fordel, at den strukturerer de mange data ved hjælp af 16 overordnede indeks fordelt på de fire fokusområder. De sammenlagte indeks på niveau 2 og potentielt på niveau 1 skal udelukkende ses som et struktureringsværktøj i forhold til de mange underindeks. Det vil være en fejlagtig brug af den regionale udviklingsmodel, hvis man eksempelvis bruger det sammenlagte indeks for tryghed til at konkludere, hvilken kommune der er den tryggeste i Danmark. Dette vil kræve en dybdegående og kompliceret vægtning af de mange underindeks – hvilket ikke er modellens formål.

De sammenlagte indeks skal opfattes som et redskab, som gør, at man som Kommune eller Region naturligt spørger, *hvorfor* man scorer høj eller lavt i forhold til eksempelvis det sammenlagte tryghedsindeks. Forklaringen skal naturligt findes i underindeksene – og her kan man som kommune eller region eksempelvis benytte redskabet til at sammenligne sig med regioner i forhold til sammensætningen af underindeks.

På den efterfølgende side vises en oversigt over de 3 første niveauer. Udregningsmetoder og de konkrete kilder fra niveau 4 gennemgås i kapitlerne under de enkelte fokusområder.

Den regionale udviklingsmodel

Bosætning

Boligkvalitet

- Kvadratmeterpris
- Ejerboliger pr. indbygger
- Installationsmangler pr. 10.000 indbyggere
- Grundskyldspromille

Tryghed

- Omkomne i trafikken pr. 10.000 indbyggere
- Tilskadekomne i trafikken pr. 10.000 indbyggere
- Tyveri og hærværk pr. 10.000 indbyggere
- Personfarlig kriminalitet pr. 10.000 indbyggere

Natur

- Befolkningstæthed
- Skovareal pr. 10.000 indbyggere
- Kyststrækning pr. 10.000 indbyggere

Tilgængelighed

- Bredbåndsforbindelser pr. indbygger
- Transporttid med bil
- Transporttid med offentlig transport

Service

Offentlige nøgletal

- Skatteprocent
- Skat/serviceforhold
- Langfristet gæld pr. indbygger

Beskæftigelse

- Ledighedsprocent
- Ledighedsprocent for ældre
- Beskæftigelsesfrekvens for indvandrere
- Ledighedsprocent for unge

Sundhed

- Supplerende sundhedsvirksomheder pr. 10.000 indbyggere
- Sygefravær

Offentlige servicetilbud

- Idrætsfaciliteter pr. 10.000 indbyggere
- Pris på dagplejeplads
- Pris på børnehaveplads
- Udgifter til ældre

Kultur

Uddannelse

- Erhvervsuddannelsespladser pr. 10.000 indbyggere
- Korte videregående uddannelsespladser pr. 10.000 indbyggere
- Mellemlange videregående uddannelsespladser pr. 10.000 indbyggere
- Lange videregående uddannelsespladser pr. 10.000 indbyggere

Foreningsliv

- Foreninger pr. 10.000 indbyggere
- Idrætsklubber pr. 10.000 indbyggere
- Udgifter til sport og fritid pr. indbygger

Museer og seværdigheder

- Statsanerkendte museer pr. 10.000 indbyggere
- Museer pr. 10.000 indbyggere
- Historiske seværdigheder pr. 10.000 indbyggere
- Udgifter til kultur pr. 10.000 indbyggere

Oplevelser

- Elitesport pr. 10.000 indbyggere
- Turistattraktioner pr. 10.000 indbyggere
- Teatre biografer og spillesteder pr. 10.000 indbyggere

Vækst

Menneskelige ressourcer

- Personer med videregående uddannelse pr. 10.000 indbyggere
- Personer med grundskoleuddannelse pr. 10.000 indbyggere
- Højtuddannede pr. 10.000 indbyggere
- Primærindkomst pr. indbygger

Innovation og IKT

- Ansatte i gazelle-virksomheder pr. 10.000 indbyggere
- Globaliseringsparathed
- FoU intensive virksomheder pr. 10.000 indbyggere
- IKT-niveau

Iværksætteri

- Nyetablerede virksomheder pr. 10.000 indbyggere
- Overlevelsesfrekvens
- Finansieringsvirksomheder pr. 10.000 indbyggere

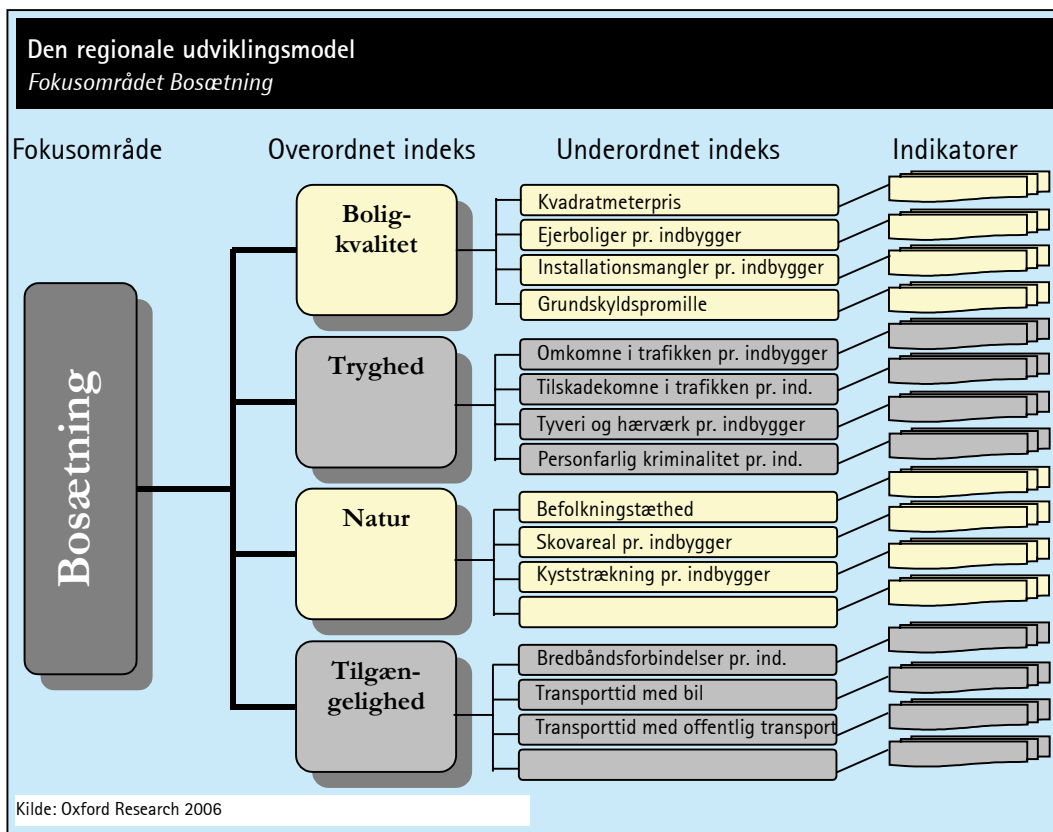
Fysiske rammer

- Grundskyldspromille
- Erhvervsareal pr. 10.000 indbyggere
- Kontorareal pr. 10.000 indbyggere
- Udgifter til erhvervsfremme og turisme pr. indbygger

Kapitel 2. Bosætning

En meget væsentlig forudsætning for ”det gode liv” er naturligvis mulighederne for at finde et sted at bo. Fokusområdet bosætning er underopdelt i fire overordnede indeks.

- ❑ **Boligkvalitetsindekset.** Det består af underordnede indeks, som baserer sig på faktorer, der direkte omhandler udbuddet af boliger i et givent område
- ❑ **Tryghedsindekset.** Det består af underordnede indeks, som baserer sig på faktorer, der har indvirkning på den generelle tryghed i et givent område.
- ❑ **Naturindekset.** Det består af underordnede indeks, der baserer sig på faktorer, der omhandler de naturmæssige omgivelser i et givent område.
- ❑ **Infrastrukturindekset.** Det består af underordnede indeks, der baserer sig på faktorer, der omhandler tilgængeligheden fra et givent område til det omkringliggende samfund.

I det følgende beskrives det, hvordan de underordnede indeks er konstrueret. Hvert indeks er beskrevet efter følgende struktur: 1. Argumentation for valg af indeks og indikatorer. 2. Kilde. 3. Beregningsmetode.

2.1 Boligkvalitet

Det overordnede indeks bygger på 4 forskellige underindeks:

- Kvadratmeterpris
- Ejerboliger pr. indbygger
- Grundskyld
- Installationsmangler pr. 10.000 indbyggere.

2.1.1 Kvadratmeterpris

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Bosætning	
Underindeks 2.1.1: Kvadratmeterpris	
Begrundelse	Pris er en afgørende faktor i valg af bosættelse. Giver en intuitiv god indikation af de økonomiske omkostninger ved at bosætte sig i den enkelte kommune. Test: "Alt andet lige" vil en lav kvadratmeterpris forbedre bosætningspotentialet.
Definition og kilde	Kilde: Realkreditrådet. Oversigt over gennemsnitlig kvadratmeterpris for parcel- og rækkehuse 3. kvartal 2006, opgjort på kommuneniveau. www.realkreditraadet.dk
Beregningsmetode	Gennemsnitlig kvadratmeterpris for gamle kommuner omregnes til nye kommuner og indekseres i forhold til landsgennemsnittet. Ved omregningen mellem gamle og nye kommuner vægtes med indbyggertal og ligeså ved udregningen af regionale tal. Bemærk: Tal er ikke tilgængelige for Blåvandshuk og Ærø. Blåvandshuk medregnes derfor ikke i Ny Varde Kommune og Ærø tilskrives derfor gennemsnitsværdien for Region Syddanmark.
Kommentar	En lav kvadratmeterpris vil i praksis oftest være et udtryk for, at omgivelserne og/eller tilgængeligheden i et område ikke lever op til efterspørgslen i samfundet. Dette tages der ikke højde for i dette indeks.

2.1.2 Ejerboliger pr. indbygger

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Bosætning	
Underindeks 2.1.2: Ejerboliger pr. indbygger	
Begrundelse	Ifølge rapporten <i>Den gode bolig - hvordan skal vi bo i fremtiden</i> fra den uafhængige forskningsinstitution ATV er konklusionen på en omfattende undersøgelse af udviklingen i boligefterspørgslen, at 'ejerboligen vinder over lejeboligen'. Ifølge undersøgelsen udtrykker mellem 80 % og 90 % af alle aldersgrupper, familietyper, uanset nuværende boligform, ønske (og forventning) om at bo i en ejerbolig i fremtiden. Det er især friheden til selv at kunne bestemme over boligen og de nære omgivelser, som tiltaler folk ved ejerboligen. Næsten 90% har det som hovedbegrundelse for deres valg. Test: "Alt andet lige" vil en stor andel ejerboliger øge potentialet for bosætning, da ejerboliger er efterspurgt.
Definition og kilde	Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken, matricen BOL1: Beboede boliger efter område, boligart, udlejningsforhold, opvarmningsforhold og antal værelser for 2006. www.statistikbanken.dk Definition: Ejerboliger defineres som boliger beboet af ejer samt boliger i private andelsboligforeninger. Andelen af ejerboliger opgøres årligt pr. 1. jan.
Beregningsmetode	Mængden af ejerboliger for gamle kommuner omregnes til nye kommuner, sættes i

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Bosætning	
Underindeks 2.1.2: Ejerboliger pr. indbygger	
	forhold til indbyggertallet og indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	Indekset indikerer at "jo flere ejerboliger jo bedre". Selvom dette er tilfældet for den enkelte kommune, er det dog stadig nødvendigt for samfundet som helhed at have adgang til andre boligformer i et vist omfang. Dette tages der ikke hensyn til i dette indeks.

2.1.3 Grundskyld

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Bosætning	
Underindeks 2.1.3: Grundskyld	
Begrundelse	Det er en udgift, der skal indregnes i forbindelse med bosætning. Der er stor varians i grundskyldpromillens størrelse fra kommune til kommune. Test: "Alt andet lige" vil en lav grundskyldspromille være en fordel for bosætningspotentialet.
Definition og kilde	Kilde: Kommunernes Landsforening. Grundskyld for 2007. www.kl.dk/data/1710756/Præsentation%20af%20skattetal%202007.xls Definition: Grundskyld defineres som den primærkommunale grundskyldpromille.
Beregningsmetode	Grundskyldpromillen for de nye kommuner indekseres i forhold til landsgennemsnittet. Regionale tal udregnes ved at vægte kommunerne efter befolkningstal.
Kommentar	Udgiften vægter formentlig ikke ligeså tungt i overvejelserne om bosætning som den reelle huspris.

2.1.4 Installationsmangler pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Bosætning	
Underindeks 2.1.4: Installationsmangler pr. 10.000 indbyggere	
Begrundelse	Giver et intuitivt rigtigt indtryk af boligmassens tilstand i den enkelte kommune, f.eks. trækker København hovedstadsregionen ned, da der er en relativ stor andel af boliger med installationsmangler. Test: "Alt andet lige" vil få installationsmangler være positivt for lysten til at bosætte sig i et område.
Definition og kilde	Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken, BOL2: Beboede boliger efter område, boligart, opførelsesår og installationsforhold for 2006. www.statistikbanken.dk Definition: Boliger med installationsmangler defineres som: - Boliger med toilet og centralvarme uden bad. - Boliger med toilet og bad uden centralvarme. - Boliger med toilet uden centralvarme og bad. - Boliger uden toilet. Kollegier, døgninstitutioner, uoplyst boliger og fritidshuse er udeladt af beregningerne.
Beregningsmetode	Antallet af boliger med installationsmangler for gamle kommuner omregnes til nye kommuner, sættes i forhold til indbyggertallet og indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	Indekset tager ikke hensyn til forskelle i gennemsnitlig husstandsstørrelse, hvilket favoriserer kommuner, hvor antallet af beboere pr. bolig er højt. Dette undlades, idet det også forventes, at antallet af beboere i boliger med installationsmangler gennemsnitligt adskiller sig fra antallet af beboere i boliger uden installationsmangler.

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Bosætning

Underindeks 2.1.4: Installationsmangler pr. 10.000 indbyggere

Indekset forholder sig ikke til, at boliger fra forskellige tidsperioder evt. har forskellige grader af herligheder, som eventuelt kan opveje manglen af installationer.

2.2 Tryghed

Det overordnede indeks bygger på 3 forskellige underindeks:

- Omkomne i trafikken pr. 10.000 indbyggere
- Tilskadekomne i trafikken pr. 10.000 indbyggere
- Tyveri og hærværk pr. 10.000 indbyggere
- Personfarlig kriminalitet pr. 10.000 indbyggere.

2.2.1 Omkomne i trafikken pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Bosætning

Underindeks 2.2.1: Omkomne i trafikken pr. 10.000 indbyggere

Begrundelse	Antallet af omkomne i trafikken er en indikator for, hvor sikker trafiksituationen er i et område, hvilket påvirker beboernes grad af tryghed. Test: "Alt andet lige" vil et lavt niveau af omkomne i trafikken være positivt for trygheden i et givent område.
Definition og kilde	Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken. UHELD1: Tilskadekomne og dræbte i færdselsuheld efter område, personskaade, indblandede transportmidler, alder og køn. www.statistikbanken.dk Dataår. 2005.
Beregningsmetode	Antallet af omkomne i trafikken for gamle kommuner omregnes til nye kommuner, sættes i forhold til indbyggertallet og indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	

2.2.2 Tilskadekomne i trafikken pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Bosætning

Underindeks 2.2.2: Tilskadekomne i trafikken i trafikken pr. 10.000 indbyggere

Begrundelse	Antallet af tilskadekomne i trafikken er en indikator for, hvor sikker trafiksituationen er i et område, hvilket påvirker beboernes grad af tryghed. Test: "Alt andet lige" vil et lavt niveau af tilskadekomne i trafikken være positivt for trygheden i et givent område.
Definition og kilde	Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken. UHELD1: Tilskadekomne og dræbte i færdselsuheld efter område, personskaade, indblandede transportmidler, alder og køn. Der bruges en sum af to indikatorer: Lettere tilskadekomne og alvorligt tilskadekomne. www.statistikbanken.dk Dataår. 2005.
Beregningsmetode	Antallet af tilskadekomne i trafikken for gamle kommuner omregnes til nye kommuner, sættes i forhold til indbyggertallet og indekseres i forhold til landsgennemsnittet.

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Bosætning

Underindeks 2.2.2: Tilskadekomne i trafikken i trafikken pr. 10.000 indbyggere

Kommentar	Statistikken omfatter kun de personskader, der er kommet til politiets kendskab. For at belyse det såkaldte mørketal har Danmarks Statistik siden 1996 gennemført en undersøgelse, hvor data om skadestuebesøg inddrages. Undersøgelsen viser, at det samlede antal personskader ved færdselsuheld er ca. 5 gange større end det antal, der registreres af politiet. Dækningsgraden vedr. dræbte er dog næsten 100 pct. Undersøgelsen offentliggøres i publikationen Færdselsuheld og fra 2001 i tabellen MOERKE.
-----------	---

2.2.3 Tyveri og hærværk pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Bosætning

Underindeks 2.2.3: Tyveri og hærværk pr. 10.000 indbyggere

Begrundelse	Omfanget af kriminalitet i et område er en indikator for, hvor sikker man kan være i forhold til tyveri/hærværk mv. i et område. Dette påvirker beboernes grad af tryghed og deres tillid til hinanden. Test: "Alt andet lige" vil et lavt niveau af kriminalitet være positivt for trygheden i et givent område.
Definition og kilde	Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken. STRAF1: Anmeldte forbrydelser efter område og overtrædelsens art. www.statistikbanken.dk Datatidspunkt: 4. Kvarter 2005 til 3. kvartal 2006. Definition: Tyveri og hærværk defineres som 6 former for borgervendt kriminalitet: 1. Antal anmeldelser af hærværkstilfælde. 2. Antal anmeldelser af indbrud. 3. Antal anmeldelser af tyveri. 4. Antal anmeldelser af brugstyveri af bil. 5. Antal anmeldelser af brugstyveri motorcykel/knallert. 6. Antal anmeldelser af brugstyveri af cykel.
Beregningsmetode	Antallet af anmeldelser af tyveri og hærværk for gamle kommuner omregnes til nye kommuner, sættes i forhold til indbyggertallet og indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	Indekset giver en god samlet indikation af kriminalitetsniveau. Der er ikke foretaget nogen former for vægtning i forhold til, om personfarlig kriminalitet (overfald, vold mv.) eksempelvis påvirker trygheden i et område mere end materiel kriminalitet (hærværk mv.). Indikatoren er afhængig af antallet af anmeldelser, ikke antallet af domme.

2.2.4 Personfarlig kriminalitet pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Bosætning

Underindeks 2.2.4: Personfarlig kriminalitet pr. 10.000 indbyggere

Begrundelse	Omfanget af kriminalitet i et område er en indikator for, hvor sikker man kan være i forhold til personfarlig kriminalitet i et område. Dette påvirker beboernes grad af tryghed og deres tillid til hinanden. Test: "Alt andet lige" vil et lavt niveau af kriminalitet være positivt for trygheden i et givent område.
Definition og kilde	Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken. STRAF1: Anmeldte forbrydelser efter område og overtrædelsens art. www.statistikbanken.dk

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Bosætning	
Underindeks 2.2.4: Personfarlig kriminalitet pr. 10.000 indbyggere	
	Datadidspunkt: 4. Kvartal 2005 til 3. kvartal 2006. Definition: Personfarlig kriminalitet defineres som 4 former for borgervendt kriminalitet: 1. Antal anmeldelser af blufærdighedskrænkelser. 2. Antal anmeldelser af vold mod privatperson. 3. Antal anmeldelser af brandstiftelse. 4. Antal anmeldelser af røveri.
Beregningsmetode	Antallet af anmeldelser af tyveri og hærværk for gamle kommuner omregnes til nye kommuner, sættes i forhold til indbyggertallet og indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	Indekset giver en god samlet indikation af kriminalitetsniveau. Der er ikke foretaget nogen former for vægtning i forhold til, om personfarlig kriminalitet (overfald, vold mv.) eksempelvis påvirker trygheden i et område mere end materiel kriminalitet (Hærværk mv.). Indikatoren er afhængig af antallet af anmeldelser, ikke antallet af domme.

2.3 Natur

Det overordnede naturindeks bygger på 3 forskellige underindeks:

- Befolkningstæthed
- Skovareal pr. 10.000 indbyggere
- Kyststrækning pr. 10.000 indbyggere.

2.3.1 Befolkningstæthed

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Bosætning	
Underindeks 2.3.1: Befolkningstæthed	
Begrundelse	Indekset anskueliggør borgernes adgang til natur – det viser, hvor mange der er om at dele pladsen. Test: "Alt andet lige" vil mere natur pr. indbygger være positivt for naturoplevelsen i et givent område.
Definition og kilde	Kilder: Danmarks Statistik, Statistikbanken. BEF1A07: Folketal pr. 1. januar (efter 2007 kommuneinddeling) efter kommune/region, civilstand, alder og køn. www.statistikbanken.dk Kommunernes Landsforening. http://www.kl.dk/data/1639132/Fakta%20om%20nye%20kommuner%20efter%20reformen.xls Dataår: 2006.
Beregningsmetode	Befolkningstætheden for de nye kommuner indekseres i forhold til landsgennemsnittet. Regionale tal udregnes ved at vægte kommunerne efter befolkningstal.
Kommentar	Indekset forholder sig ikke til, at en lav befolkningstæthed kan være et udtryk for, at efterspørgslen efter arealet i det pågældende område er lav.

2.3.2 Skovareal pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Bosætning	
Underindeks 2.3.2: Skovareal pr. 10.000 indbyggere	
Begrundelse	Indekset anskueliggør borgernes adgang til skov. Analyser har vist, at priser på huse nær skov eller sø er 10-24% højere end tilsvarende huse andre steder, og adgang til skov og vand tiltrækker ressourcestærke tilflyttere. Resultatet af undersøgelsen viser, at mange vælger at betale ekstra for at få adgang til naturens herligheder.* Test: "Alt andet lige" vil mere skov pr. indbygger være positivt for naturoplevelsen og bosætningspotentialet i et givent område.
Definition og kilde	Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken. SKOV1: Skovarealet efter bevoksning, område og tid. www.statistikbanken.dk Dataår: 2000.
Beregningsmetode	Skovarealet for gamle kommuner omregnes til nye kommuner, sættes i forhold til indbyggertallet og indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	Indekset forholder sig ikke til kvaliteten og tilgængeligheden af skovarealerne.

* Naturgenopretning er guld værd for husejerne, Miljødanmark, nr. 4. 2005. (http://www.mim.dk/NR/rdonlyres/96301859-970B-48C8-B849-66BB132A5CAF/0/md4_s811.pdf)

*Værdien af skov-, sø- og naturgenopretning, AKF-projekt under ledelse af seniorforsker Berit Hasler. (http://www.akf.dk/udgivelser/akfnyt/2001_1/06_stor_natur/)

2.3.3 Kyststrækning pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Bosætning	
Underindeks 2.3.3: Kyststrækning pr. 10.000 indbyggere	
Begrundelse	Indekset anskueliggør borgernes adgang til kyst. Kyststrækning pr. indbygger vurderes at have en positiv indflydelse på naturoplevelsen og på det overordnede bosætningspotentiale. Test: "Alt andet lige" vil mere kyst pr. indbygger være positivt for naturoplevelsen og bosætningspotentialet i et givent område.
Definition og kilde	Kilde: Kystdirektoratet. Kystlængder (fra Indre kyster dec 1999)suppleret med kystlængder fra Vestkysten den 16.02.2006. www.kyst.dk
Beregningsmetode	Kystarealet for gamle kommuner omregnes til nye kommuner, sættes i forhold til indbyggertallet og indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	Indekset forholder sig ikke til kvaliteten og tilgængeligheden af kystarealerne.

2.4 Tilgængelighed

Det overordnede indeks bygger på 3 forskellige underindeks:

- Transporttid med bil
- Transporttid med offentlig transport
- Bredbåndsforbindelser pr. indbygger.

2.4.1 Transporttid med bil

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Bosætning	
Underindeks 2.4.1: Transporttid med bil	
Begrundelse	Indekset anskueliggør borgernes tilgængelighed, hvis de rejser med bil. Test: "Alt andet lige" vil bedre tilgængelighed med bil øge potentialet for bosætning.
Definition og kilde	Tilgængelighedsindekset beregnes ud fra rejseløbetiden med bil fra den enkelte kommunes centrum til centrummet i nærmeste landsdelscenter. Centrum i kommunerne er defineret som lokaliseringen af rådhusene i de nye kommuner. Argumentet for at vælge landsdelscentrene er, at de er et udtryk for, at byerne har stor betydning for deres landsdel: <ol style="list-style-type: none">1. Landsdelscentre har en koncentration af engroshandel, specialiseret virksomheds-service og gode muligheder for at skaffe rå- og hjælpematerialer og bearbejde mellemprodukter.2. Landsdelscentrene er for befolkningen et forsyningscenter med specialvarer, kulturelle institutioner og forlystelser, som ikke findes i de mindre byer.3. Landsdelscentrene er aftagere af en række varer og forsyninger fra resten af landsdelen. Landsdelscentrene har med andre ord såvel et befolkningsrettet som et virksomhedsrettet serviceapparat, der er blevet karakteriseret med en række indikatorer. De Landsdelscentre, der er medtaget i den regionale udviklingsmodel, er baseret på den seneste definition fra Landsplanredegørelsen i år 2000, Her er defineret 7 Landsdelscentre: København, Esbjerg, Trekantsområdet, Århus, Midtvest, Ålborg og Odense. Kilde: Den tidsmæssige afstand er beregnet på baggrund af manuelle søgninger på Krak den 4.-6. december 2006. www.krak.dk .
Beregningsmetode	Transporttiden med bil for de nye kommuner indekseres i forhold til landsgennemsnittet. Regionale tal udregnes ved at vægte kommunerne efter befolkningstal.
Kommentar	Indekset forholder sig ikke til kvaliteten i transporten, og om der er kødannelse i myldretid etc. Der foretages ingen vægtning af landsdelscentrenes varierende betydning. Man kan i version 1 forestille sig en metodik, hvor tilgængeligheden til andre områder end nærmeste landsdelscenter kan medregnes – f.eks. afstanden til metropolbyer. Alternativt kan en model, der beskriver, hvor mange mennesker man kan nå til indenfor et bestemt stykke tid, også være en løsning. Der arbejdes ikke med tilgængelighed til udenlandske byer.

2.4.2 Transporttid med offentlig transport

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Bosætning	
Underindeks 2.4.2: Transporttid med offentlig transport	
Begrundelse	Indekset anskueliggør borgernes tilgængelighed, hvis de rejser med offentlig transport. Test: "Alt andet lige" vil bedre tilgængelighed med offentlig transport øge potentialet for bosætning.
Definition og kilde	Tilgængelighedsindekset beregnes ud fra rejseløbetiden med offentlig transport fra den enkelte kommunes centrum til centrummet i nærmeste landsdelscenter. Centrum i kommunerne er defineret som lokaliseringen af rådhusene i de nye kommuner. Kilde: Den tidsmæssige afstand er beregnet på baggrund af manuelle søgninger på Rejseplanen. Afgang er sat til mandag d. 11/12 2006 klokken 9.00. www.rejseplanen.dk .
Beregningsmetode	Transporttiden med offentlig transport for de nye kommuner indekseres i forhold til landsgennemsnittet. Regionale tal udregnes ved at vægte kommunerne efter befolkningstal.

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Bosætning

Underindeks 2.4.2: Transporttid med offentlig transport

Kommentar	Indekset forholder sig ikke til kvaliteten i transporten, forskel på bus, tog, IC-tog etc. Der foretages ingen vægtning af landsdelcentrenes varierende betydning. Man kan i version 1 forestille sig en metodik, hvor tilgængeligheden til andre områder end nærmeste landsdelcenter kan medregnes – f.eks. afstanden til metropolbyer. Alternativt kan en model, der beskriver, hvor mange mennesker man kan nå til indenfor et bestemt stykke tid, også være en løsning. Der arbejdes ikke med tilgængelighed til udenlandske byer.
-----------	---

2.4.3 Bredbåndsforbindelser pr. indbygger

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Bosætning

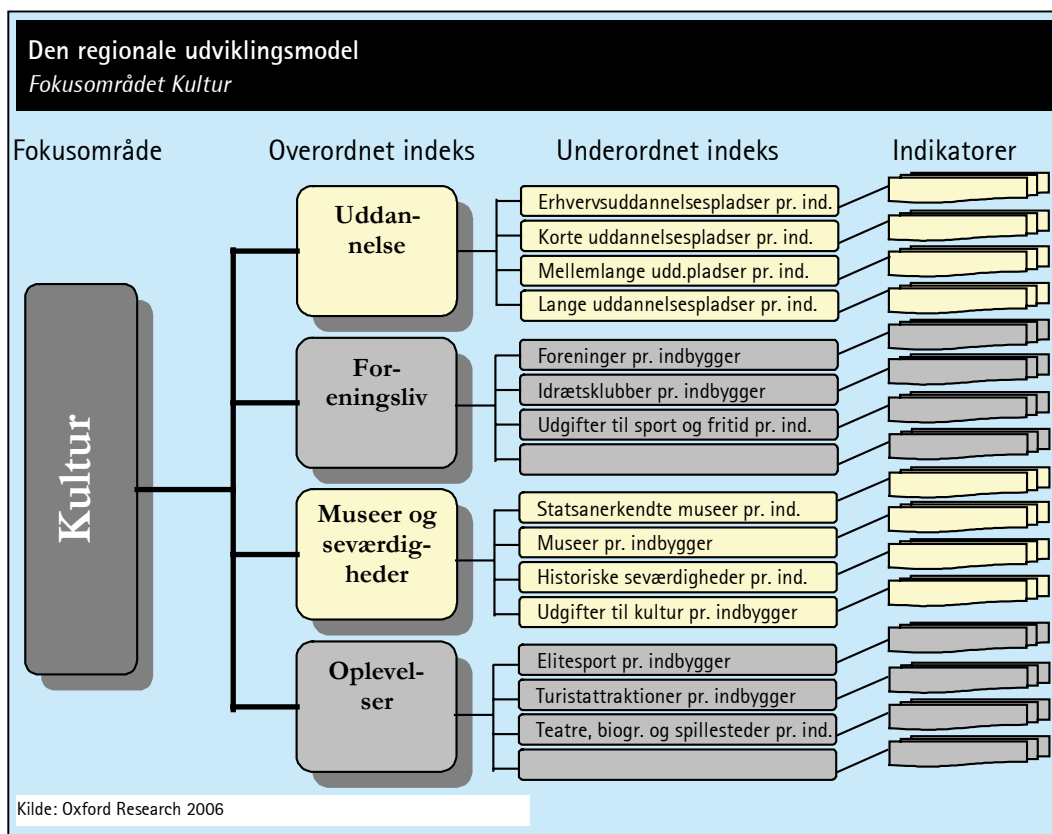
Underindeks 2.4.3: Bredbåndsforbindelser pr. indbygger

Begrundelse	Indekset anskueliggør borgernes muligheder for at komme i kontakt med det omkringliggende samfund via Internettet. Test: "Alt andet lige" vil bedre adgang til bredbånd øge potentialet for bosætning.
Definition og kilde	Kilde: IT- & Telestyrelsen., Bredbåndskortlægning 2005, Kortlægning af bredbåndsinfrastrukturen i Danmark. www.itst.dk Definition: Bredbåndsforbindelser defineres som det samlede antal ADSL, kabelmodem og bolignet-tilslutninger for alle husstande samt små- og mellemstore virksomheder (mindre end 50 ansatte).
Beregningsmetode	Antallet af bredbåndsforbindelser for gamle kommuner omregnes til nye kommuner, sættes i forhold til indbyggertallet og indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	Indekset forholder sig ikke til, hvordan den digitale infrastruktur rent faktisk bruges. På Djursland (omfatter 8 kommuner) er tillige medregnet trådløse bredbåndsforbindelser baseret på Djurslands.net, der medio 2005 omfattede mere end 2.600 tilslutninger.

Kapitel 3. Kultur

En meget væsentlig forudsætning for ”det gode liv” er naturligvis mulighederne for at finde kulturel udfoldelse i nærområdet. Fokusområdet kultur er underopdelt i fire overordnede indeks.

- ❑ **Uddannelsesindekset.** Det består af underordnede indeks, som baserer sig på faktorer, der omhandler udbuddet af forskellige typer af uddannelsespladser i et givent område.
- ❑ **Foreningslivsindekset.** Det består af underordnede indeks, som baserer sig på faktorer, der belyser foreningsaktivitet i et givent område.
- ❑ **Seværdighedsindekset.** Det består af underordnede indeks, der belyser udbuddet af museer og seværdigheder samt brugen af samme i et givent lokalområde.
- ❑ **Oplevelsesindekset.** Det består af underordnede indeks, der belyser mulighederne for at få aktivitetsorienterede oplevelser i et givent lokalområde.

I det følgende beskrives det, hvordan de underordnede indeks er konstrueret. Hvert indeks er beskrevet efter følgende struktur: 1. Argumentation for valg af indeks og indikatorer. 2. Kilde. 3. Beregningsmetode. 4. Yderligere kommentarer.

3.1 Uddannelse

Det overordnede indeks er opbygget på baggrund af 4 underindeks:

- Erhvervsuddannelsespladser pr. 10.000 indbyggere
- Korte videregående uddannelsespladser pr. 10.000 indbyggere
- Mellemlange videregående uddannelsespladser pr. 10.000 indbyggere
- Lange videregående uddannelsespladser pr. 10.000 indbyggere.

3.1.1 Erhvervsuddannelsespladser pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Kultur	
Underindeks 3.1.1: Erhvervsuddannelsespladser pr. 10.000 indbyggere	
Begrundelse	Udbuddet af uddannelsespladser giver befolkningen bedre muligheder for at tilegne sig læring og muligheder for kulturel/social udvikling. Test: "Alt andet lige" vil flere uddannelsespladser i et givent område skabe et bedre kulturelt fundament og øge potentialet for regional udvikling.
Definition og kilde	Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken. U12: Elever efter udd.institutionens beliggenh., uddannelse, alder og køn. www.statistikbanken.dk Dataår: 2005.
Beregningsmetode	Antallet af erhvervsuddannelsespladser pr. indbygger for gamle kommuner omregnes til nye kommuner, sættes i forhold til indbyggertallet og indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	Der skelnes ikke mellem udbuddet af forskellige typer af uddannelsespladser.

3.1.2 Korte videregående uddannelsespladser pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Kultur	
Underindeks 3.1.2: Korte videregående uddannelsespladser pr. 10.000 indbyggere	
Begrundelse	Udbuddet af uddannelsespladser giver befolkningen bedre muligheder for at tilegne sig læring og muligheder for kulturel/social udvikling. Test: "Alt andet lige" vil flere uddannelsespladser i et givent område skabe et bedre kulturelt fundament og øge potentialet for regional udvikling.
Definition og kilde	Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken. U12: Elever efter udd.institutionens beliggenh., uddannelse, alder og køn. www.statistikbanken.dk Dataår: 2005.
Beregningsmetode	Antallet af korte videregående uddannelsespladser pr. indbygger for gamle kommuner omregnes til nye kommuner, sættes i forhold til indbyggertallet og indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	Der skelnes ikke mellem udbuddet af forskellige typer af uddannelsespladser.

3.1.3 Mellemlange videregående uddannelsespladser pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Kultur	
Underindeks 3.1.3: Mellemlange videregående uddannelsespladser pr. 10.000 indbyggere	
Begrundelse	Udbuddet af uddannelsespladser giver befolkningen bedre muligheder for at tilegne sig læring og muligheder for kulturel/social udvikling. Test: "Alt andet lige" vil flere uddannelsespladser i et givent område skabe et bedre kulturelt fundament og øge potentialet for regional udvikling.
Definition og kilde	Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken. U12: Elever efter udd.institutionens beliggenh., uddannelse, alder og køn. www.statistikbanken.dk Dataår: 2005.
Beregningsmetode	Antallet af mellemlange videregående uddannelsespladser pr. indbygger for gamle kommuner omregnes til nye kommuner, sættes i forhold til indbyggertallet og indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	Der skelnes ikke mellem udbuddet af forskellige typer af uddannelsespladser.

3.1.4 Lange videregående uddannelsespladser pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Kultur	
Underindeks 3.1.4: Lange videregående uddannelsespladser pr. 10.000 indbyggere	
Begrundelse	Udbuddet af uddannelsespladser giver befolkningen bedre muligheder for at tilegne sig læring og muligheder for kulturel/social udvikling. Test: "Alt andet lige" vil flere uddannelsespladser i et givent område skabe et bedre kulturelt fundament og øge potentialet for regional udvikling.
Definition og kilde	Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken. U12: Elever efter udd.institutionens beliggenh., uddannelse, alder og køn. www.statistikbanken.dk Dataår: 2005.
Beregningsmetode	Antallet af lange videregående uddannelsespladser pr. indbygger for gamle kommuner omregnes til nye kommuner, sættes i forhold til indbyggertallet og indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	Der skelnes ikke mellem udbuddet af forskellige typer af uddannelsespladser.

3.2 Foreningsliv

Det overordnede indeks er opbygget på baggrund af 3 underindeks:

- Foreninger pr. 10.000 indbyggere
- Idrætsklubber pr. 10.000 indbyggere
- Udgifter til sport og fritid pr. indbygger.

3.2.1 Foreninger pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Kultur	
Underindeks 3.2.1: Foreninger pr. 10.000 indbyggere	

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Kultur	
Underindeks 3.2.1: Foreninger pr. 10.000 indbyggere	
Begrundelse	<p>Antallet af foreninger er en indikator for et områdes sociale kapital og derved et udtryk for sammenhængskraften i et område. Mere tillid og sammenhængskraft vurderes at have en positiv indflydelse på kulturlivet i et område.</p> <p>Test: "Alt andet lige" vil mange foreninger pr. indbygger være en fordel for et områdes kulturelle aktivitetsniveau og mulighederne for at skabe rammer for det gode liv.</p>
Definition og kilde	<p>Kilde: Købmandsstandens Oplysnings Bureau. Udtræk af foreninger d. 28. november 2006. www.kob.dk</p> <p>Definition: Foreninger er defineret ud fra 4 NACE-koder:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 913100: Religiøse organisationer og foreninger. 2. 913320: Friluftorganisationer. 3. 913340: Andre opl. og kulturelle foreninger og inst. 4. 913390: Selskabelige foreninger, logger mv.
Beregningsmetode	Antallet af foreninger pr. indbygger for de nye kommuner indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	Alle foreninger er i indekset vægtet lige – der tages ikke hensyn til medlemstal eller udbuddet af aktiviteter.

3.2.2 Idrætsklubber pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Kultur	
Underindeks 3.2.2: Idrætsklubber pr. 10.000 indbyggere	
Begrundelse	<p>Antallet af idrætsklubber er en indikator for et områdes sociale kapital og derved et udtryk for sammenhængskraften i et område. Mere tillid og sammenhængskraft vurderes at have en positiv indflydelse på kulturlivet i et område.</p> <p>Test: "Alt andet lige" vil mange idrætsklubber pr. indbygger være en fordel for et områdes kulturelle aktivitetsniveau og mulighederne for at skabe rammer for det gode liv.</p>
Definition og kilde	<p>Kilde: Købmandsstandens Oplysnings Bureau. Udtræk af idrætsklubber d. 28. november 2006. www.kob.dk</p> <p>Definition: Idrætsklubber er defineret ud fra NACE-koden 926210: Idrætsklubber.</p>
Beregningsmetode	Antallet af idrætsklubber pr. indbygger for de nye kommuner indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	Alle idrætsklubber er i indekset vægtet lige – der tages ikke hensyn til medlemstal eller udbuddet af aktiviteter.

3.2.3 Udgifter til sport og fritid pr. indbygger

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Kultur	
Underindeks 3.2.3: Udgifter til sport og fritid pr. indbygger	
Begrundelse	<p>Kommunens udgifter til sport og fritid indikerer kommunens prioriteringer af fritidsaktiviteter og idrætsliv.</p> <p>Test: "Alt andet lige" vil større udgifter til sport og fritid øge det kulturelle niveau i et område og derved skabe bedre rammer for det gode liv.</p>
Definition og kilde	<p>Kilde: Indenrigs- og Sundhedsministeriets Kommunale Nøgletal. www.noegletal.dk</p> <p>Dataår: 2006.</p>

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Kultur	
Underindeks 3.2.3: Udgifter til sport og fritid pr. indbygger	
	Definition: Bruttodriftsudgifter på funktionerne 0.20-0.35 og 3.70-3.76 pr. indbygger 1. januar. Udgifter på funktionerne 0.20-0.35 vedrører udgifter til fritidsområder og fritidsfaciliteter, herunder idrætsanlæg, mens funktionerne 3.70-3.76 omfatter udgifter til folkeoplysning, bl.a. tilskud til foreninger og klubber. Data er budgettal.
Beregningsmetode	Udgifter til sport og fritid pr. indbygger for gamle kommuner ganges med indbyggertallet i de gamle kommuner. De samlede udgifter omregnes derefter til nye kommuner, sættes i forhold til indbyggertallet og indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	Høje udgifter er i praksis ikke altid lig med bedre kvalitet.

3.3 Museer og seværdigheder

Det overordnede indeks er opbygget på baggrund af 4 underindeks:

- Statsanerkendte museer pr. 10.000 indbyggere
- Museer pr. 10.000 indbyggere
- Historiske seværdigheder pr. 10.000 indbyggere
- Udgifter til kultur pr. indbygger.

3.3.1 Statsanerkendte museer pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Kultur	
Underindeks 3.3.1: Statsanerkendte museer pr. 10.000 indbyggere	
Begrundelse	Antallet af statsanerkendte museer i et område er en indikator for forekomsten af museer af høj kvalitet. Test: "Alt andet lige" vil flere statsanerkendte museer i et område øge det kulturelle niveau og skabe bedre rammer for det gode liv i et område.
Definition og kilde	Kilde: Kulturarvsstyrelsen har udpeget 130 statsanerkendte museer. Dertil kommer 10 statslige museer under henholdsvis Kulturministeriet (7) og Videnskabsministeriet (3). http://www.kuas.dk/kulturarv/danskemuseer/index.jsp
Beregningsmetode	Antallet af statsanerkendte museer pr. indbygger for de nye kommuner indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	Museerne i Sønderjyllands Amt er slået sammen til ét museum, men der er reelt fortsat tale om syv museer. De behandles derfor som selvstændige museer i denne opgørelse. Sydvestsjælland Museum har afdelinger i både Slagelse og Sorø, og museet tæller derfor med begge steder. Der er ikke foretaget en kvalitativ vægtning af de kulturelle institutioner. I en version 1 kan man overveje at inddrage besøgstal (tallene er tilgængelige på regionalt niveau). Indekset indfanger ikke alle museer, men til gengæld indeholder det et kvalitetsstempel.

3.3.2 Museer pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Kultur	
Underindeks 3.3.2: Museer pr. 10.000 indbyggere	
Begrundelse	Antallet af museer i et område er en indikator for områdets kulturelle niveau.

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Kultur	
Underindeks 3.3.2: Museer pr. 10.000 indbyggere	
	Test: "Alt andet lige" vil flere museer i et område øge det kulturelle niveau og skabe bedre rammer for det gode liv i et område.
Definition og kilde	Kilde: Sammentælling d. 29.-30. november 2006 af museer registreret på www.kultunaut.dk Definition: Museer defineres som kulturhistoriske museer, kunstmuseer og øvrige museer.
Beregningsmetode	Antallet af museer pr. indbygger for de nye kommuner indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	Indekset er begrænset til museer registreret på Kultunaut.

3.3.3 Historiske seværdigheder pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Kultur	
Underindeks 3.3.3: Historiske seværdigheder pr. 10.000 indbyggere	
Begrundelse	Flere attraktioner og seværdigheder i et område vurderes at øge områdets kulturelle niveau. Test: "Alt andet lige" vil flere attraktioner skabe bedre forudsætninger for det gode liv i et område.
Definition og kilde	Kilde: Visit Denmark: Oversigt over historiske seværdigheder med Johanneskorset fordelt på kommunerne i Danmark. Johanneskorset udpeger 800 danske seværdigheder, der alle er blevet kvalitetsvurderet. www.visitdenmark.com Definition: Historiske seværdigheder defineres som Johanneskors-seværdigheder indenfor kategorierne: <ol style="list-style-type: none"> 1. Kirker. 2. Slotte og herregårde. 3. Parker og haveanlæg. 4. Naturseværdigheder. 5. Andre seværdigheder. Dataår: 2003
Beregningsmetode	Antallet af historiske seværdigheder pr. indbygger for de nye kommuner indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	Der er ikke foretaget en kvalitativ vægtning af de kulturelle institutioner.

3.3.4 Udgifter til kultur pr. indbygger

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Kultur	
Underindeks 3.3.4: Udgifter til kultur pr. indbygger	
Begrundelse	De offentlige udgifter til kultur indikerer, hvordan man politisk prioriterer kulturen i et givent område. Test: "Alt andet lige" vil flere udgifter til kultur give bedre rammer for at skabe et rigt kulturliv i et område.
Definition og kilde	Kilde: Indenrigs- og Sundhedsministeriets Kommunale Nøgletal. www.noegletal.dk Dataår: 2006. Definition: Udgifter til kultur pr. indbygger er baseret på to indikatorer: <ol style="list-style-type: none"> 1. Udgifter til folkebiblioteker pr. indbygger, defineret som nettodriftsudgifter på funktion 3.50 pr. indbygger 1. januar.

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Kultur	
Underindeks 3.3.4: Udgifter til kultur pr. indbygger	
	2. Udgifter til kultur i øvrigt pr. indbygger, defineret som bruttodriftsudgifter på funktionerne 3.60-3.64 pr. indbygger 1. januar. Data er budgettal.
Beregningsmetode	Udgifter til kultur pr. indbygger for gamle kommuner ganges med indbyggertallet i de gamle kommuner. De samlede udgifter omregnes derefter til nye kommuner, sættes i forhold til indbyggertallet og indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	Høje udgifter er i praksis ikke altid lig med bedre kvalitet.

3.4 Oplevelser

Det overordnede indeks er opbygget på baggrund af 3 underindeks:

- Elitesport pr. 10.000 indbyggere
- Turistattraktioner pr. 10.000 indbyggere
- Teatre, biografer og spillesteder pr. 10.000 indbyggere.

3.4.1 Elitesport pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Kultur	
Underindeks 3.4.1: Elitesport pr. 10.000 indbyggere	
Begrundelse	Elitesport i et område giver muligheder for oplevelser som tilskuer og er samtidig også med til at tiltrække opmærksomhed til et område. Test: "Alt andet lige" vil et højere niveau af elitesport give flere muligheder for oplevelser og skabe bedre rammer for udfoldelsen af det gode liv.
Definition og kilde	Kilde: Specialforbund for de medtagne sportsgrene. Elitesportsindekset er opbygget på baggrund af en optælling af antal hold indenfor følgende sportsgrene: <ul style="list-style-type: none"> • Ishockey: Oddsetligaen (herrer). • Fodbold: Superligaen (herrer), 1. Division (herrer/damer), 2. Division (herrer), Danmarksserien (herrer). • Badminton: Mix-ligaen (blandet køn). • Basketball: Basketligaen (herrer), 1. Division (herrer), Dameligaen (damer). • Håndbold: Herreligen (herrer), Tomsligaen (damer), 1 division (herrer/damer). • Volleybold: Elitedivisionen (herrer/damer) Optælling er foretaget manuelt i efteråret 2006 ud fra de enkelte forbunds hjemmesider.
Beregningsmetode	Antallet af elitesportsklubber pr. indbygger sættes i forhold til indbyggertallet, som indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	De forskellige sportsgrene indgår uvægtet i indekstallet, ligesom der heller ikke skelnes mellem forskellige niveauer indenfor de enkelte sportsgrene.

3.4.2 Turistattraktioner pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Kultur	
Underindeks 3.4.2: Turistattraktioner pr. 10.000 indbyggere	

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Kultur	
Underindeks 3.4.2: Turistattraktioner pr. 10.000 indbyggere	
Begrundelse	Turistattraktioner i et område giver oplevelsesmuligheder og er samtidig også med til at tiltrække opmærksomhed til et område. Test: "Alt andet lige" vil flere turistattraktioner give bedre oplevelsesmuligheder og skabe bedre rammer for udfoldelsen af det gode liv.
Definition og kilde	Kilde: Danske Turist Attraktioner: Oversigt over turistattraktioner med 1 til 5 stjerner. Antallet af stjerner er sammentalt pr. 3. december på kommunalt niveau. Ved optagelse i Danske Turist Attraktioner kvalitetsvurderes samtlige attraktioner. www.turistattraktion.dk
Beregningsmetode	Antallet af turistattraktions-stjerner pr. indbygger sættes i forhold til indbyggertallet, som indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	Indekset er begrænset til de attraktioner, der er med i Danske Turist Attraktioners oversigt.

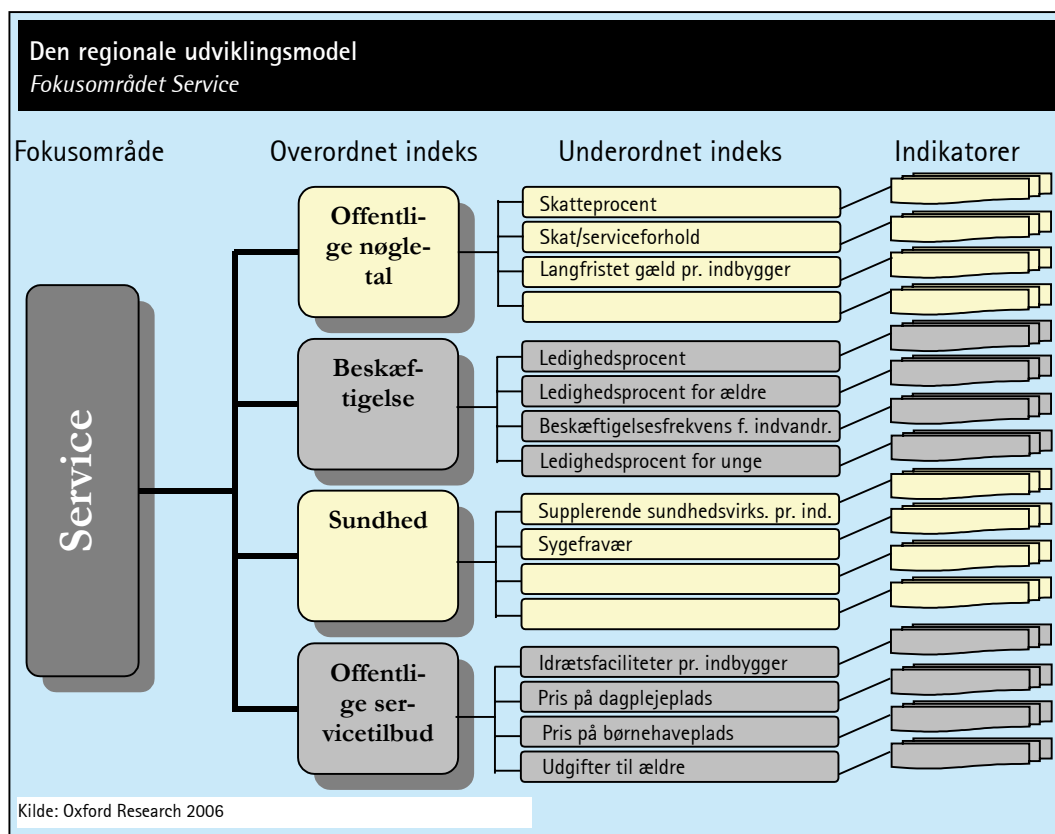
3.4.3 Teatre, biografer og spillesteder pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Kultur	
Underindeks 3.4.3: Teatre, biografer og spillesteder pr. 10.000 indbyggere	
Begrundelse	Mængden af kulturelle oplevelsesorienterede institutioner som teatre, biografer og spillesteder vurderes at øge det kulturelle niveau i et givent område. Test: "Alt andet lige" vil flere kulturelle institutioner øge muligheden for oplevelser og rammerne for udfoldelse af det gode liv.
Definition og kilde	Kilde: Sammentælling d. 30. november 2006 af teatre, biografer og spillesteder registreret på www.kultunaut.dk
Beregningsmetode	Antallet af teatre, biografer og spillesteder pr. indbygger for de nye kommuner indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	Indekset er begrænset til museer registreret på Kultunaut.

Kapitel 4. Service

Det serviceniveau, den enkelte borger tilbydes, har stor betydning for muligheden for at leve ”det gode liv”. Fire overordnede indeks danner fokusområdet service:

- ❑ **Indekset for offentlige nøgletal.** Det består af underordnede indeks, som baserer sig på faktorer, der omhandler den offentlige finansielle situation i et givent område.
- ❑ **Beskæftigelsesindekses.** Det består af underordnede indeks, som baserer sig på faktorer, der omhandler beskæftigelsesforhold i et givent område.
- ❑ **Sundhedsindekset.** Det består af underordnede indeks, som baserer sig på faktorer, der omhandler sundhedssystemet i et givent område.
- ❑ **Indekset for offentlige servicetilbud.** Det består af underordnede indeks, som baserer sig på faktorer, der omhandler udbuddet af offentlige servicetilbud i et givent område.

I det følgende beskrives det, hvordan de underordnede indeks er konstrueret. Som i de øvrige afsnit er hvert indeks beskrevet efter følgende struktur: 1. Argumentation for valg af indeks og indikatorer. 2. Kilde. 3. Beregningsmetode. 4. Kommentarer.

4.1 Offentlige nøgletal

Det overordnede indeks er opbygget på baggrund af 3 underindeks:

- Skatteprocent
- Skat/service forhold
- Langfristet gæld pr. indbygger.

4.1.1 Skatteprocent

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Service	
Underindeks 4.1.1: Skatteprocent	
Begrundelse	Skatteprocenten i en kommune afspejler kommunens mulighed for på et senere tidspunkt at øge de kommunale indkomster. Test: "Alt andet lige" vil en lav skatteprocent være en fordel for det kommunale råderum i forhold til at servicere borgerne i et givent område.
Definition og kilde	Kilde: Skatteministeriet. Oversigt over skatteprocenter for 2007. www.skm.dk Definition: Skatteprocenten defineres udelukkende som den kommunale skatteprocent. Kirkeskat medtages ikke, da den er frivillig.
Beregningsmetode	Skatteprocenten for de nye kommuner indekseres i forhold til landsgennemsnittet. Regionale tal udregnes ved at vægte kommunerne efter befolkningstal. Bemærk: Ringkøbing-Skjern Kommune og Furesø Kommune har begge særordninger. Betydningen af skatteprocenten for Holmsland og Farum vægtes efter befolkningstal.
Kommentar	

4.1.2 Skat/service forhold

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Service	
Underindeks 4.1.2: Skat/service forhold	
Begrundelse	Serviceniveau sat i forhold til skattetryk måler, i hvilken udstrækning et højt serviceniveau skyldes høje skatter. Indekset indikerer dermed, hvilke kommuner der kan tilbyde "et godt serviceniveau til prisen". Test: "Alt andet lige" vil et højt serviceniveau på trods af lave skatter være positivt for serviceniveauet i et givent område.
Definition og kilde	Kilde: Indenrigs- og Sundhedsministeriets Kommunale Nøgletal. www.noegletal.dk Dataår: 2006. Definition: Skat/service forhold defineres som kommunernes budgetterede beskatningsniveau normeret ift. det landsgennemsnitlige beskatningsniveau divideret med serviceniveauet.
Beregningsmetode	Skat/service forholdet for gamle kommuner omregnes til nye kommuner og indekseres i forhold til landsgennemsnittet. Ved omregningen mellem gamle og nye kommuner vægtes med indbyggertal og ligeså ved udregningen af regionale tal. Bemærk: Der er ikke opgivet en værdi for skat/service forholdet i Gentofte Kommune, og kommunen er derfor ikke blevet tildelt en indekseværdi.
Kommentar	For København, Frederiksberg og Bornholm kommuner er 60 pct. af nettodriftsudgifterne henført til det primærkommunale område og 40 pct. til det amtskommunale område.

4.1.3 Langfristet gæld pr. indbygger

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Service	
Underindeks 4.1.3: Langfristet gæld pr. indbygger	
Begrundelse	Langfristet gæld pr. indbygger viser, hvor mange ressourcer kommunerne skal benytte på at betale af på tidligere tiders forbrug. Dette har indflydelse på, hvor mange ressourcer det i fremtiden bliver muligt at bruge på serviceydelser. Test: "Alt andet lige" vil en lav langfristet gæld være positiv for kommunens muligheder for at prioritere service i fremtiden.
Definition og kilde	Kilde: Indenrigs- og Sundhedsministeriets Kommunale Nøgletal. www.noegletal.dk Dataår: 2006. Definition: Den langfristede gæld pr. indbygger bygger på kommunernes indberetning af den finansielle status til Danmarks Statistik. Tallene defineres ud fra den finansielle status ultimo året før pr. indbygger 1. januar. Den finansielle status ultimo året før vedrører kommunens gæld til banker, realkreditforeninger, forsikringselskaber m.v.
Beregningsmetode	Den langfristede gæld pr. indbygger for gamle kommuner ganges med indbyggertallet i de gamle kommuner. Den samlede langfristede gæld omregnes derefter til nye kommuner, sættes i forhold til indbyggertallet og indekseres i forhold til landsgennemsnittet. Ved omregningen mellem gamle og nye kommuner vægtes med indbyggertal og ligeså ved udregningen af regionale tal. Bemærk: Den langfristede gæld pr. indbygger er ikke opgivet for Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune og Bornholms Kommune. Kommunerne er derfor ikke blevet tildelt indekseværdier.
Kommentar	Indekset tager ikke hensyn til, at en stor langfristet gæld pr. indbygger kan skyldes nylige massive investeringer i servicesektoren – samt at en lav langfristet gæld omvendt kan betyde, at der ikke er investeret nævneværdigt i sektoren.

4.2 Beskæftigelse

Det overordnede indeks er opbygget på baggrund af 4 underindeks:

- Ledighedsprocent
- Ledighedsprocent for ældre
- Beskæftigelsesfrekvens for indvandrere
- Ledighedsprocent for unge.

4.2.1 Ledighedsprocent

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Service	
Underindeks 4.2.1: Ledighedsprocent	
Begrundelse	En lav ledighed i et område er et udtryk for, at området som sådan er gode til at udbyde arbejdspladser til befolkningen. Test: "Alt andet lige" vil en lav ledighed være et udtryk for et godt udbud af arbejdspladser og derved forbedre rammerne for det gode liv.
Definition og kilde	Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken. AB121D: Ledige i pct. af arbejdsstyrken efter område, alder og køn (kvartal). www.statistikbanken.dk Datatidspunkt: 3. kvartal 2006.

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Service

Underindeks 4.2.1: Ledighedsprocent

Beregningsmetode	Ledighedsprocenten for gamle kommuner omregnes til nye kommuner og indekseres i forhold til landsgennemsnittet. Ved omregningen mellem gamle og nye kommuner vægtes med indbyggertal og ligeså ved udregningen af regionale tal.
Kommentar	Ledighedsprocenten i en kommune kan i praksis være meget afhængig af udbuddet af arbejdspladser i nabokommunerne.

4.2.2 Ledighedsprocent for ældre

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Service

Underindeks 4.2.2: Ledighedsprocent for ældre

Begrundelse	Ledighedsprocenten for ældre er en indikator for, hvor godt et område er i stand til at tilbyde gode beskæftigelsesmuligheder gennem hele arbejdslivet. Test: "Alt andet lige" vil en lav ledighed blandt ældre være et udtryk for et godt udbud af arbejdspladser til denne gruppe og derved forbedre rammerne for det gode liv.
Definition og kilde	Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken. AB121D: Ledige i pct. af arbejdsstyrken efter område, alder og køn (kvartal). www.statistikbanken.dk Datatidspunkt: 3. kvartal 2006. Definition: Ældre defineres her som værende i alderen 55–64 år.
Beregningsmetode	Ledighedsprocenten for gamle kommuner omregnes til nye kommuner og indekseres i forhold til landsgennemsnittet. Ved omregningen mellem gamle og nye kommuner vægtes med indbyggertal og ligeså ved udregningen af regionale tal.
Kommentar	Ledighedsprocenten i en kommune kan i praksis være meget afhængige af udbuddet af arbejdspladser i nabokommunerne.

4.2.3 Beskæftigelsesfrekvens for indvandrere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Service

Underindeks 4.2.3: Beskæftigelsesfrekvens for indvandrere

Begrundelse	Beskæftigelsesfrekvensen for indvandrere er en indikator for, hvor godt et område er i stand til at integrere forskellige grupper i samfundet. Test: "Alt andet lige" vil en høj beskæftigelsesfrekvens blandt indvandrere være et udtryk for et godt udbud af arbejdspladser til denne gruppe og derved forbedre rammerne for det gode liv.
Definition og kilde	Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken. RAS1F: Erhvervs- og beskæftigelsesfrekvenser efter område, herkomst, alder (16–66 år) og køn. www.statistikbanken.dk Dataår: 2005. Definition: Indvandrere defineres her som værende indvandrere fra ikke-vestlige lande. Ikke-vestlige lande defineres som alle andre lande end EU-25 lande, Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand.
Beregningsmetode	Beskæftigelsesfrekvens for gamle kommuner omregnes til nye kommuner og indekseres i forhold til landsgennemsnittet. Ved omregningen mellem gamle og nye kommuner vægtes med indbyggertal og ligeså ved udregningen af regionale tal.
Kommentar	Beskæftigelsesfrekvensen i en kommune kan i praksis være meget afhængig af udbuddet af arbejdspladser i nabokommunerne.

4.2.4 Ledighedsprocent for unge

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Service	
Underindeks 4.2.4: Ledighedsprocent for unge	
Begrundelse	Ledighedsprocenten for unge er en indikator for, hvor godt et område er i stand til at integrere ungdommen på arbejdsmarkedet. Test: "Alt andet lige" vil en lav ledighedsprocent blandt unge være et udtryk for et godt udbud af arbejdspladser til denne gruppe og derved forbedre rammerne for det gode liv.
Definition og kilde	Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken. AB121D: Ledige i pct. af arbejdsstyrken efter område, alder og køn (kvartal). www.statistikbanken.dk Datatidspunkt: 3. kvartal 2006. Definition: Unge defineres her som værende i alderen 20-29 år.
Beregningsmetode	Ledighedsprocenten for gamle kommuner omregnes til nye kommuner og indekseres i forhold til landsgennemsnittet. Ved omregningen mellem gamle og nye kommuner vægtes med indbyggertal og ligeså ved udregningen af regionale tal.
Kommentar	Ledighedsprocenten i en kommune kan i praksis være meget afhængig af udbuddet af arbejdspladser i nabokommunerne.

4.3 Sundhed

Det overordnede indeks er opbygget på baggrund af 2 underindeks:

- Supplerende sundhedsvirksomheder pr. 10.000 indbyggere
- Sygefravær.

4.3.1 Supplerende sundhedsvirksomheder pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Service	
Underindeks 4.3.1: Supplerende sundhedsvirksomheder pr. 10.000 indbyggere	
Begrundelse	Tilgængeligheden til supplerende sundhedsvirksomheder i et område er relevant i forhold til områdets generelle sundhedsniveau. Test: "Alt andet lige" vil mange supplerende sundhedsvirksomheder betyde, at adgangen til den ønskede behandling er let tilgængelig.
Definition og kilde	Kilde: Købmandsstandens Oplysnings Bureau. Udtræk af supplerende sundhedsvirksomheder d. 4. december 2006. www.kob.dk Definition: Supplerende sundhedsvirksomheder er defineret ud fra 5 NACE-koder: 1. 851430: Fysioterapeutiske klinikker/prak. Fysioterapeuter. 2. 851440: Psykologisk rådgivning. 3. 851470: Kiropraktorer. 4. 851480: Fodplejere. 5. 851490: Andet sundhedsvæsen.
Beregningsmetode	Antallet af supplerende sundhedsvirksomheder pr. indbygger for de nye kommuner indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	Der skelnes ikke mellem de forskellige typer af supplerende sundhedsvirksomheder.

4.3.2 Sygefravær

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Service	
Underindeks 4.3.2: Sygefravær	
Begrundelse	Det kommunale sygefravær er en god indikator på kommunale forskelle i sundhedsniveau. Test: "Alt andet lige" vil et lavt sygefravær være et udtryk for et godt sundhedsniveau og derved gode muligheder for at leve et godt liv.
Definition og kilde	Kilde: Det Fælleskommunale Løndatakontor - www.fldnet.dk Definition: Sygefravær opgøres som den gennemsnitlige fraværsprocent blandt kommunernes ansatte.
Beregningsmetode	Sygefraværet for gamle kommuner omregnes til nye kommuner og indekseres i forhold til landsgennemsnittet. Ved omregningen mellem gamle og nye kommuner vægtes med indbyggertal og ligeså ved udregningen af regionale tal. Bemærk: En række kommuner har ikke opgivet sygefraværspocenten: København, Dragør, Farum, Fredensborg-Humlebæk, Jægerspris, Bramsnæs, Dianalund, Hvidebæk, Sydfalster, Sønderød, Ærø, Bredebro, Højer, Løgumkloster, Tønder, Blåvandshuk, Hanstholm, Kjellerup, Sallingsund og Løkken-Vrå. Dette betyder, at Københavns Kommune, Dragør Kommune og Ærø Kommune ikke tildeles indekseværdier, mens indekseværdierne for en stribe andre nye kommuner ikke bygger på værdier for alle de gamle kommuner, de dækker over.
Kommentar	Sygefravær blandt personer ansat i det private erhvervsliv medtages ikke i dette mål.

4.4 Offentlige servicetilbud

Det overordnede indeks er opbygget på baggrund af 4 underindeks:

- Idrætsfaciliteter pr. 10.000 indbyggere
- Pris på dagplejeplads
- Pris på børnehaveplads
- Udgifter pr. ældre.

4.4.1 Idrætsfaciliteter pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Service	
Underindeks 4.4.1: Idrætsfaciliteter pr. 10.000 indbyggere	
Begrundelse	Adgang til idrætsfaciliteter er en vigtig del af hverdagen for mange mennesker og dermed også en del af det gode liv. Test: "Alt andet lige" vil mange idrætsfaciliteter være positivt for mulighederne for at føre et godt liv.
Definition og kilde	Kilde: Facilitetsdatabasen opgjort af Lokale og Anlægsfonden. Facilitetsdatabasen giver en oversigt over samtlige kultur- og idrætsfaciliteter i Danmark. www.loa-fonden.dk Definition: Idrætsfaciliteter består af syv forskellige indikatorer: 1. Haller. 2. Svømmehaller.

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Service

Underindeks 4.4.1: Idrætsfaciliteter pr. 10.000 indbyggere

	3. Skøjteanlæg. 4. Atletikbaner. 5. Boldbaner. 6. Friluftsliv. 7. Øvrige faciliteter.
Beregningsmetode	Antallet af idrætsfaciliteter pr. indbygger for gamle kommuner omregnes til nye kommuner, sættes i forhold til indbyggertallet og indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	Indekset vægter ikke de forskellige typer af idrætsfaciliteter.

4.4.2 Pris på dagplejeplads

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Service

Underindeks 4.4.2: Pris på dagplejeplads

Begrundelse	Prisen på at få passet børn i alderen 0-2 år er en vigtig faktor i det overordnede service-niveau for især personer med børn i den alder. Test: "Alt andet lige" vil lave priser på børnepasning være positivt for mulighederne for at føre et godt liv.
Definition og kilde	Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken. RES8: Årstakster i børnepasning efter foranstaltningsart, område og tid. www.statistikbanken.dk Dataår: 2006. Definition: En dagplejeplads defineres her som værende i den kommunale hjemmepleje.
Beregningsmetode	Prisen pr. dagplejeplads for gamle kommuner omregnes til nye kommuner og indekseres i forhold til landsgennemsnittet. Ved omregningen mellem gamle og nye kommuner vægtes med indbyggertal og ligeså ved udregningen af regionale tal.
Kommentar	Vuggestuer og aldersintegrerede institutioner medtages ikke. Årsagen er, at der ikke findes vuggestuer etc. i alle landets kommuner.

4.4.3 Pris på børnehaveplads

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Service

Underindeks 4.4.3: Pris på børnehaveplads

Begrundelse	Prisen på at få passet børn i alderen 3-5 år er en vigtig faktor i det overordnede service-niveau for især personer med børn i den alder. Test: "Alt andet lige" vil lave priser på børnepasning være positivt for mulighederne for brugerne.
Definition og kilde	Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken. RES8: Årstakster i børnepasning efter foranstaltningsart, område og tid. www.statistikbanken.dk Dataår: 2006. Definition: En børnehaveplads afgrænses her til at omhandle børn på 3-5 år.
Beregningsmetode	Prisen pr. børnehaveplads for gamle kommuner omregnes til nye kommuner og indekseres i forhold til landsgennemsnittet. Ved omregningen mellem gamle og nye kommuner vægtes med indbyggertal og ligeså ved udregningen af regionale tal. Bemærk: Tal mangler for følgende kommuner: Ledøje-Smørum, Vallensbæk, Bramsnæs, Nakskov, Præstø, Saksøbing, Tranekær, Sydals, Børkop, Jelling og Viborg. Dette betyder at Vallensbæk Kommune ikke tildeles en indekseværdi, mens indekseværdierne for en stribe andre nye kommuner ikke bærer på værdier for alle de gamle kommuner de dækker

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Service	
Underindeks 4.4.3: Pris på børnehaveplads	
	over.
Kommentar	Kommunal dagpleje (3-5 år) og aldersintegrerede institutioner medtages ikke. Årsagen er, at kommunal dagpleje ikke er tilgængelig i tilstrækkelig mange af landets kommuner.

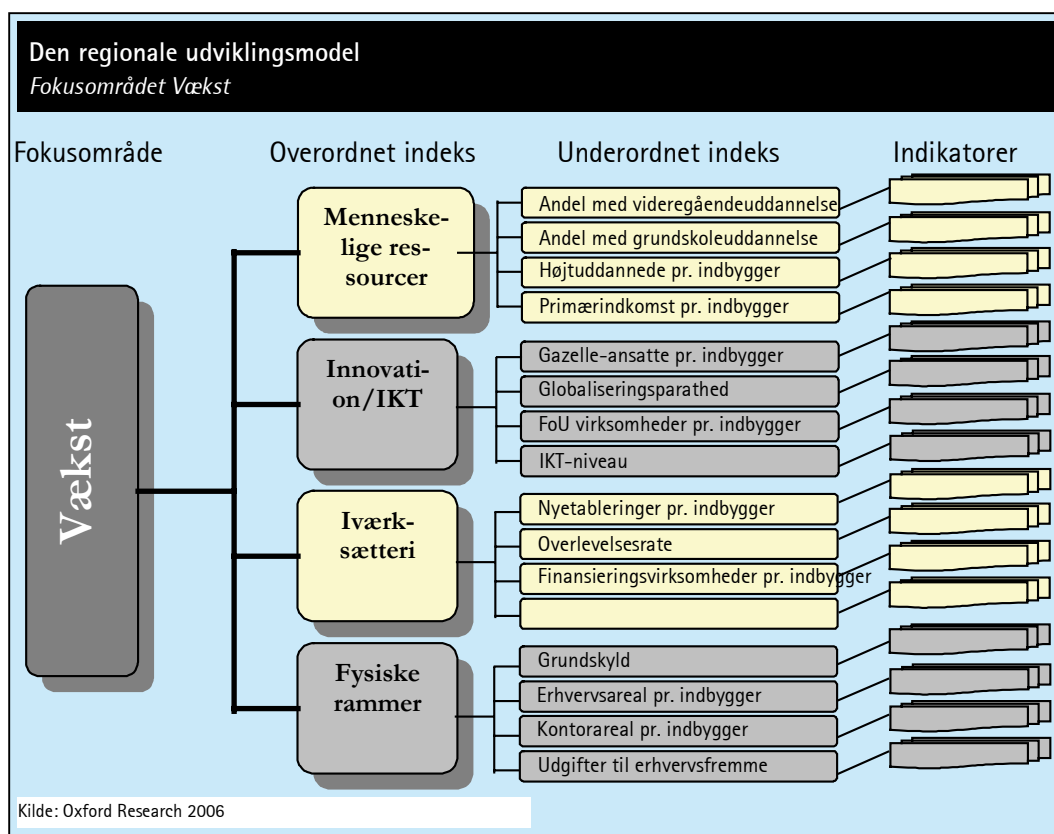
4.4.4 Udgifter pr. ældre

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Service	
Underindeks 4.4.4: Udgifter pr. ældre	
Begrundelse	Størrelsen af de ressourcer, der afsættes til ældrepleje, har en væsentlig indflydelse på kvaliteten af den service, der tilbydes de ældre. Test: "Alt andet lige" vil mange ressourcer til ældrepleje være positiv for mulighederne for at opretholde et højt serviceniveau.
Definition og kilde	Kilde: Indenrigs- og Sundhedsministeriets Kommunale Nøgletal. Bygger på kommunernes indberetning af budget og regnskab til Danmarks Statistik. www.noegletal.dk Dataår: 2006. Definition: Ældre defineres her som 65 år og derover. Udgifter defineres som brutto-driftsudgifter vedrører plejehjem, beskyttede boliger, ældreboliger, hjemmehjælp samt hjælpemidler m.v.
Beregningsmetode	Udgiften pr. ældre for gamle kommuner omregnes til nye kommuner og indekseres i forhold til landsgennemsnittet. Ved omregningen mellem gamle og nye kommuner vægtes med indbyggertal og ligeså ved udregningen af regionale tal.
Kommentar	Under de opgjorte udgifter registreres også udgifter vedrørende handicappede, der er under 65 år. Høje udgifter er i praksis ikke altid lig med bedre kvalitet.

Kapitel 5. Vækst

Muligheden for at opnå økonomisk vækst i et givent område har stor betydning for den generelle samfundsudvikling – og dermed også det liv borgerne fører. Fire overordnede indeks danner fokusområdet service:

- ❑ **Indekset for menneskelige ressourcer.** Det består af underordnede indeks, som baserer sig på faktorer, der omhandler uddannelse i et givent område – fra grundskole til efteruddannelse.
- ❑ **Innovationsindekses.** Det består af underordnede indeks, som baserer sig på faktorer, der omhandler muligheden for at udvikle innovative løsninger i et givent område.
- ❑ **Iværksætterindekset.** Det består af underordnede indeks, som baserer sig på faktorer, der omhandler iværksættere i et givent område.
- ❑ **ITK-indeks.** Det består af underordnede indeks, som baserer sig på faktorer, der omhandler udbredelsen af informations- og kommunikationsteknologi i et givent område.

I det følgende beskrives det, hvordan de underordnede indeks er konstrueret. Igen er hvert indeks beskrevet efter følgende struktur: 1. Argumentation for valg af indeks og indikatorer. 2. Kilde. 3. Beregningsmetode. 4. Kommentarer.

5.1 Menneskelige ressourcer

Det overordnede indeks bygger på 4 forskellige underindeks:

- Personer med videregående uddannelse pr. 10.000 indbyggere
- Personer med grundskoleuddannelse pr. 10.000 indbyggere
- Højtuddannede pr. 10.000 indbyggere
- Primærindkomst pr. indbygger.

5.1.1 Personer med videregåendeuddannelse pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Vækst	
Underindeks 5.1.1: Personer med videregående uddannelse pr. 10.000 indbyggere	
Begrundelse	Det er efterhånden alment anerkendt, at højtuddannede personer er essentielle i bestræbelserne på at skabe vækst i nutidens samfund. Test: "Alt andet lige" er det positivt for et områdes vækstmuligheder at have let adgang til højtuddannede menneskelige ressourcer.
Definition og kilde	Kilde: Danmarks Statistik, RAS551: Befolkningen i alderen -66 år efter bopælsområde, uddannelse (68-grupper) og socioøkonomisk status. www.statistikbanken.dk Dataår: 2005. Definition: Videregående uddannelse defineres som korte, mellemlange, og lange videregående uddannelser samt bacheloruddannede.
Beregningsmetode	Antallet af personer med videregående uddannelse pr. indbygger for gamle kommuner omregnes til nye kommuner og indekseres i forhold til landsgennemsnittet. Ved omregningen mellem gamle og nye kommuner vægtes med indbyggertal og ligeså ved udregningen af regionale tal.
Kommentar	Der skelnes ikke mellem de fire forskellige typer af uddannelser.

5.1.2 Personer med grundskoleuddannelse pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Vækst	
Underindeks 5.1.2: Personer med grundskoleuddannelse pr. 10.000 indbyggere	
Begrundelse	En veluddannet befolkning er nødvendig for skabelsen af vækst. Det er derfor negativt for et område, hvis en stor del af befolkningen kun har taget en grundskoleuddannelse. Test: "Alt andet lige" er det negativt for et områdes vækstpotentiale, at mange personer ikke har uddannet sig efter grundskolen.
Definition og kilde	Kilde: Danmarks Statistik, RAS551: Befolkningen i alderen -66 år efter bopælsområde, uddannelse (68-grupper) og socioøkonomisk status. www.statistikbanken.dk Dataår: 2005.
Beregningsmetode	Antallet af personer med grundskoleuddannelse pr. indbygger for gamle kommuner omregnes til nye kommuner og indekseres i forhold til landsgennemsnittet. Ved omregningen mellem gamle og nye kommuner vægtes med indbyggertal og ligeså ved udregningen af regionale tal.
Kommentar	

5.1.3 Højtuddannede pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Vækst	
Underindeks 5.1.3: Højtuddannede pr. 10.000 indbyggere	
Begrundelse	Det er positivt for et område, at mange af dets virksomheder benytter højtuddannede personer – det øger mulighederne for at skabe innovative løsninger. Test: "Alt andet lige" er det positivt for et områdes vækstmuligheder, at virksomhederne benytter højtuddannet arbejdskraft.
Definition og kilde	Kilde: Danmarks Statistik, PEND21: Beskæftigede efter arbejdsstedsområde, socioøkonomisk status, alder og køn. www.statistikbanken.dk Dataår: 2005. Definition: Højtuddannede lønmodtagere defineres som topledere i virksomheder, organisationer og den offentlige sektor samt lønmodtagere i et arbejde, der forudsætter færdigheder på højeste niveau.
Beregningsmetode	Antallet af højtuddannede pr. indbygger for gamle kommuner omregnes til nye kommuner og indekseres i forhold til landsgennemsnittet. Ved omregningen mellem gamle og nye kommuner vægtes med indbyggertal og ligeså ved udregningen af regionale tal.
Kommentar	

5.1.4 Primærindkomst pr. indbygger

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Vækst	
Underindeks 5.1.4: Primærindkomst pr. indbygger	
Begrundelse	En høj primærindkomst pr. indbygger viser, at personerne i et givent område i høj grad er i stand til at skabe værdi – og det er positivt for områdets vækstmuligheder. Test: "Alt andet lige" er det positivt for et områdes vækstmuligheder, at indbyggerne er i stand til at skabe værdi.
Definition og kilde	Kilde: Danmarks Statistik, IB831S: Indkomstbeløb for personer) (i 1000 kr.) efter område, køn, socio-økonomisk status og indkomsttype. www.statistikbanken.dk Dataår: 2004. Definition: Primærindkomst defineres som al erhvervsindkomst (selvstændige, lønmodtagere mm.), men ikke overførselsindkomster. Endvidere er der ikke fratrukket fradrag, skat eller andet. Det giver et billede af den "markedsskabte" arbejdsindkomst, som regionerne selv genererer.
Beregningsmetode	Primærindkomsten pr. indbygger for gamle kommuner omregnes til nye kommuner og indekseres i forhold til landsgennemsnittet. Ved omregningen mellem gamle og nye kommuner vægtes med indbyggertal og ligeså ved udregningen af regionale tal.
Kommentar	

5.2 Innovation og IKT

Det overordnede indeks er baseret på følgende underindeks

- Gazelle-virksomheder pr. 10.000 indbyggere
- Globaliseringsparathed
- FoU intensive virksomheder pr. 10.000 indbyggere

- IKT-niveau.

5.2.1 Gazelle-ansatte pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Vækst	
Underindeks 5.2.1: Gazelle-ansatte pr. 10.000 indbyggere	
Begrundelse	For at skabe vækst i et område er det nødvendigt at have virksomheder, der er inde i en positiv udvikling. Gazelle-betegnelsen er et udtryk for dette. Test: "Alt andet lige" er det positivt for et områdes vækstmuligheder, at virksomhederne i vokser og generelt er inde i en positiv udvikling.
Definition og kilde	Kilde: Børsens Gazellerapport 2006. Definition: Gazellevirksomheder defineres som følgende: Først skal de leve op til definitionen for en vækstvirksomhed: <ul style="list-style-type: none"> • Omsætningen større end 1 mio. kr. eller bruttoresultatet større end 1/2 mio. kr. i hvert af de seneste fire regnskabsår. • Positiv vækst i omsætningen/bruttoresultatet i hvert af de seneste tre årsregnskaber. • Summen af de seneste fire års primære resultat er positiv. Herudover skal man yderligere opfylde følgende krav for at blive en gazellevirksomhed: Væksten i omsætningen/bruttoresultatet overstiger 100 pct. fra første til sidste regnskab - dvs. fra regnskabet for fire år siden og til det nyeste.
Beregningsmetode	Antallet af ansatte i gazellevirksomheder pr. indbygger for de nye kommuner indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	

5.2.2 Globaliseringsparathed

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Vækst	
Underindeks 5.2.2: Globaliseringsparathed	
Begrundelse	Globaliseringen resulterer både i en række muligheder og trusler. For at udnytte mulighederne og undgå truslerne er det nødvendigt, at virksomheder forholder sig til det nutidige veredensbillede. Test: "Alt andet lige" er det positivt for et områdes vækstmuligheder, at virksomhederne er orienteret mod de globale udfordringer.
Definition og kilde	Kilde: Købmandsstandens Oplysnings Bureau. Udtræk af virksomheder d. 20. december 2006, samt særkørsel foretage 2004 (indikator 4). www.kob.dk Definition: Indekset er baseret på fire indikatorer, der vægtes ligeligt: <ul style="list-style-type: none"> • Antallet af virksomheder pr. indbygger med angivet eksportmarked. • Antallet af virksomheder pr. indbygger med angivet importmarked. • Antallet af virksomheder pr. indbygger med angivet eksportchef. • Antallet af virksomheder pr. indbygger med udenlandsk ejerskab. Ejerskab fra første til femte led er medtaget. Kun virksomheder med mindst én ansat er medtaget. Filialer er ikke medtaget.
Beregningsmetode	For hver af de fire indikatorer indekseres antallet af virksomheder pr. indbygger for de nye kommuner i forhold til landsgennemsnittet. Gennemsnittet af de fire værdier angiver den endelige indekseværdi.
Kommentar	Der skelnes ikke mellem, i hvilken grad virksomhederne er orienteret mod udlandet –

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Vækst

Underindeks 5.2.2: Globaliseringsparathed

blot hvorvidt de er det eller ej.

5.2.3 FoU intensive virksomheder pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Vækst

Underindeks 5.2.3: FoU intensive virksomheder pr. 10.000 indbyggere

Begrundelse	<p>Et højt antal FoU intensive virksomheder vurderes at være gavnlige for et områdes vækstpotentiale.</p> <p>Test: "Alt andet lige" er det positivt for et områdes vækstmuligheder, at virksomhederne i høj grad baserer sig på forskning og udvikling.</p>
Definition og kilde	<p>Kilde: Købmandsstandens Oplysnings Bureau. Udtræk af virksomheder d. 20. december 2006. www.kob.dk</p> <p>Definition: I rapporten "Forskning og Udviklingsarbejdes påvirkning af produktivitet og Beskæftigelse" fra Dansk Center for Forskningsanalyse (Århus Universitet) fastslås det, at <i>'brancherne medico, vidensservice og IKT har den største FoU-intensitet, uanset om den måles ved andel FoU-personel eller FoU-driftsudgifter per omsætning[OLR1].'</i> Ud fra denne betragtning defineres FoU intensive virksomheder som følgende NACE-koder:</p> <ul style="list-style-type: none">• 240000: Kemisk industri.• 300000: Fremstilling af kontormaskiner og IT-udstyr.• 310000: Fremstilling af andre elektriske maskiner og apparater.• 320000: Fremstilling af telemateriel.• 330000: Fremstilling af medicinsk udstyr, instrumenter, ure mv.• 640000: Post og telekommunikation.• 720000: IT-service.• 730000: Forskning og udvikling.• 742000: Arkitekt- og ingeniørvirksomhed, teknisk rådgivning.• 743000: Teknisk afprøvning og analyse.• 922000: TV- og radiovirksomhed. <p>I forhold til den definition af vidensservice som Dansk Center for Forskningsanalyse benytter i udgivelsen <i>'Erhvervslivets forskning og udviklingsarbejde – Forskningsstatistik 2004'</i> medtages her ikke Forretningsservice i øvrigt (NACE 741100–741400 samt 744000–748000), idet det vurderes, at f.eks. Vagt- og overvågningsvirksomhed eller Rengøringsvirksomhed ikke kan karakteriseres som FoU intensive brancher. Kun virksomheder med mindst én ansat er medtaget. Filialer er ikke medtaget.</p>
Beregningsmetode	<p>Antallet af FoU intensive virksomheder pr. indbygger for de nye kommuner indekseres i forhold til landsgennemsnittet.</p>
Kommentar	<p>Der findes naturligvis også FoU intensive virksomheder indenfor andre brancher end de her medtagne – f.eks. levmiddelindustrien. Disse virksomheder udelades her ud fra en vurdering af branchernes generelle FoU intensitet. Indekset giver ikke det fulde billede af virkeligheden, men det er det bedste mulige.</p>

5.2.4 IKT-niveau

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Vækst

Underindeks 5.2.4: IKT-niveau

Begrundelse	<p>Indekset anskueliggør mulighederne i området for at kommunikere med det omkringliggende samfund vha. informations- og kommunikationsteknologi.</p>
-------------	---

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Vækst	
Underindeks 5.2.4: IKT-niveau	
	Test: "Alt andet lige" vil gode informations- og kommunikationsmuligheder være positivt for et områdes vækstpotentiale.
Definition og kilde	Kilder: IT- Et Telestyrelsen, Bredbåndskortlægning 2005, Kortlægning af bredbåndsinfrastrukturen i Danmark. www.itst.dk Købmandsstandens Oplysnings Bureau. Udtræk af virksomheder d. 20. december 2006. www.kob.dk Definition: Indekset er baseret på to indikatorer: <ul style="list-style-type: none"> • Antallet af bredbåndsforbindelser pr. indbygger. Bredbåndsforbindelser defineres som det samlede antal ADSL, kabelmodem og bolignet-tilslutninger for alle husstande samt små- og mellemstore virksomheder (mindre end 50 ansatte). • Antallet af virksomheder pr. indbygger med angivet hjemmeside. Kun virksomheder med mindst én ansat er medtaget. Filialer er ikke medtaget. De to indikatorer vægtes ligeligt.
Beregningsmetode	Antallet af bredbåndsforbindelser for gamle kommuner omregnes til nye kommuner, sættes i forhold til indbyggertallet og indekseres i forhold til landsgennemsnittet. Antallet af virksomheder pr. indbygger med angivet hjemmeside for de nye kommuner indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	Opgørelsen over bredbåndsforbindelser forholder sig ikke til, hvordan den digitale infrastruktur rent faktisk bruges. På Djursland (omfatter 8 kommuner) er tillige medregnet trådløse bredbåndsforbindelser baseret på Djurslands.net, der medio 2005 omfattede mere end 2.600 tilslutninger,

5.3 Iværksætter

Det overordnede indeks bygger på 3 forskellige underindeks:

- Nyetablerede virksomheder pr. 10.000 indbyggere
- Overlevelseshæftighed
- Finansieringsvirksomheder pr. 10.000 indbyggere.

5.3.1 Nyetablerede virksomheder pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Vækst	
Underindeks 5.3.1: Nyetablerede virksomheder pr. 10.000 indbyggere	
Begrundelse	Et højt antal nyetablerede virksomheder pr. indbygger er et udtryk for, at iværksættermulighederne i et område er gode. Test: "Alt andet lige" er det positivt for et områdes vækstmuligheder, at der etableres mange nye virksomheder.
Definition og kilde	Kilde: Købmandsstandens Oplysnings Bureau. Udtræk af virksomheder d. 19. december 2006. www.kob.dk Definition: Nyetablerede virksomheder defineres som virksomheder med angivet etableringsår i 2004 og 2005. Kun virksomheder med mindst én ansat er medtaget. Filialer er ikke medtaget. Inaktive virksomheder medtages.
Beregningsmetode	Antallet af nyetablerede virksomheder pr. indbygger for de nye kommuner indekseres i forhold til landsgennemsnittet.

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Vækst	
Underindeks 5.3.1: Nyetablerede virksomheder pr. 10.000 indbyggere	
Kommentar	Virksomheder med etableringsår fra 2006 har ikke været genstand for telefonisk tjek fra Købmandsstandens Oplysnings Bureau og er derfor udeladt.

5.3.2 Overlevelseshæftighed

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Vækst	
Underindeks 5.3.2: Overlevelseshæftighed	
Begrundelse	En høj overlevelseshæftighed blandt de nyetablerede virksomheder er et udtryk for, at iværksætterne har god mulighed for at overleve og vokse i et område. Test: "Alt andet lige" er det positivt for et områdes vækstmuligheder, at mange af de nyetablerede virksomheder overlever.
Definition og kilde	Kilde: Købmandsstandens Oplysnings Bureau. Udtræk af virksomheder d. 19. december 2006. www.kob.dk Definition: Overlevelseshæftighed defineres som den andel af virksomheder med etableringsår fra 2000 til 2005, der stadig er aktive på nuværende tidspunkt. For at beregne overlevelseshæftigheden udføres to identiske søgninger – én hvor der medtages inaktive virksomheder, og én hvor inaktive virksomheder udelades. Kun virksomheder med mindst én ansat er medtaget. Filialer er ikke medtaget. Inaktive virksomheder medtages.
Beregningsmetode	Overlevelseshæftigheden for de nye kommuner indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	Virksomheder med etableringsår fra 2006 har ikke været genstand for telefonisk tjek fra Købmandsstandens Oplysnings Bureau og er derfor udeladt.

5.3.3 Finansieringsvirksomheder pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Vækst	
Underindeks 5.3.3: Finansieringsvirksomheder pr. 10.000 indbyggere	
Begrundelse	Det er vigtigt for nyetablerede virksomheders overlevelseshæftighed, at der er let adgang til kapital og finansiel rådgivning. Test: "Alt andet lige" er det positivt for iværksættere i et område, at der er let adgang til finansieringsvirksomheder.
Definition og kilde	Kilde: Købmandsstandens Oplysnings Bureau. Udtræk af virksomheder d. 19. december 2006. www.kob.dk Definition: Finansieringsvirksomheder defineres som virksomheder i NACE-kode 650000: Pengeinstitutter og finansieringsvirksomheder. Kun virksomheder med mindst én ansat er medtaget. Filialer er ikke medtaget. Inaktive virksomheder medtages.
Beregningsmetode	Antallet af finansieringsvirksomheder pr. indbygger for de nye kommuner indekseres i forhold til landsgennemsnittet.
Kommentar	

5.4 Fysiske rammer

Det overordnede indekset bygger på 4 forskellige underindeks:

- Grundskyld
- Erhvervsareal pr. 10.000 indbyggere
- Kontorareal pr. 10.000 indbyggere
- Udgifter til erhvervsfremme og turisme pr. indbygger.

5.4.1 Grundskyld

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Vækst	
Underindeks 5.4.5: Grundskyld	
Begrundelse	Det er en udgift, der skal indregnes i forbindelse med bosætning. Der er stor varians i grundskyldpromillens størrelse fra kommune til kommune. Test: "Alt andet lige" vil en lav grundskyldpromille være en fordel for bosætningspotentialet.
Definition og kilde	Kilde: Kommunernes Landsforening. Grundskyld for 2007. www.kl.dk/data/1710756/Præsentation%20af%20skattetal%202007.xls Definition: Grundskyld defineres som den primærkommunale grundskyldpromille.
Beregningsmetode	Grundskyldpromillen for de nye kommuner indekseres i forhold til landsgennemsnittet. Regionale tal udregnes ved at vægte kommunerne efter befolkningstal.
Kommentar	Udgiften vægter formentlig ikke ligeså tungt i overvejelserne om lokalisering som de reelle lokale omkostninger.

5.4.2 Erhvervsareal pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Vækst	
Underindeks 5.4.2: Erhvervsareal pr. 10.000 indbyggere	
Begrundelse	Udbuddet af erhvervsarealer i en kommune er relevant i forhold til mulighederne for at skabe erhvervsudvikling. Test: "Alt andet lige" vil god adgang til erhvervsarealer være positivt for et områdes erhvervsudvikling.
Definition og kilde	Kilde: Danmarks Statistik, BYGB3: Bygningsbestandens areal efter område, anvendelse, areal og opførelsesår (5 års intervaller). www.statistikbanken.dk Dataår: 2006. Definition: Erhvervsarealer defineres som: <ul style="list-style-type: none">• Fabrikker, værksteder o.l.• Anden bygning til produktion.• Transport- eller garageanlæg.• Uspecificeret. transport og handel.
Beregningsmetode	Erhvervsareal pr. indbygger for gamle kommuner omregnes til nye kommuner og indekseres i forhold til landsgennemsnittet. Ved omregningen mellem gamle og nye kommuner vægtes med indbyggertal og ligeså ved udregningen af regionale tal.
Kommentar	

5.4.3 Kontorareal pr. 10.000 indbyggere

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Vækst	
Underindeks 5.4.3: Kontorareal pr. 10.000 indbyggere	
Begrundelse	Udbuddet af kontorarealer i en kommune er relevant i forhold til mulighederne for at skabe erhvervsudvikling. Test: "Alt andet lige" vil god adgang til kontorarealer være positivt for et områdes erhvervsudvikling.
Definition og kilde	Kilde: Danmarks Statistik, BYGB3: Bygningsbestandens areal efter område, anvendelse, areal og opførelsesår (5 års intervaller). www.statistikbanken.dk Dataår: 2006. Definition: Kontorarealer defineres som: <ul style="list-style-type: none">• Kontor, handel, lager, offentlig adm.• Hotel, restauration, frisør o.l.
Beregningsmetode	Kontorareal pr. indbygger for gamle kommuner omregnes til nye kommuner og indekseres i forhold til landsgennemsnittet. Ved omregningen mellem gamle og nye kommuner vægtes med indbyggertal og ligeså ved udregningen af regionale tal.
Kommentar	

5.4.4 Udgifter til erhvervsfremme og turisme pr. indbygger

Underindeks til den regionale udviklingsmodel. Fokusområde Vækst	
Underindeks 5.4.4: Udgifter til erhvervsfremme og turisme pr. indbygger	
Begrundelse	De offentlige udgifter til erhvervsfremme og turisme pr. indbygger indikerer, hvordan man politisk prioriterer at skabe vækst i et givent område. Test: "Alt andet lige" vil flere udgifter til erhvervsfremme og turisme give bedre rammer for at skabe vækst i et område.
Definition og kilde	Kilde: Danmarks Statistik, REG31: Kommunale regnskaber (1.000 kr.) efter område, funktion, dranst og art. www.statistikbanken.dk Dataår: 2004. Definition: Udgifter til erhvervsfremme og turisme defineres som kommunale driftsudgifter. Anlægsudgifter medtages ikke.
Beregningsmetode	De offentlige udgifter til erhvervsfremme og turisme pr. indbygger for gamle kommuner omregnes til nye kommuner og indekseres i forhold til landsgennemsnittet. Ved omregningen mellem gamle og nye kommuner vægtes med indbyggertal og ligeså ved udregningen af regionale tal.
Kommentar	De amtslige udgifter til erhvervsfremme og turisme medtages ikke.

Kapitel 6. Beregning af indeks

6.1 Fra gamle kommunedata til sammenlagte data fra nye Regioner og nye kommuner

Den regionale udviklingsmodel er i udgangspunktet et værktøj, som kan benyttes af kommuner og regioner i Danmark. Derfor viser den regionale udviklingsmodel data fordelt på de nye kommuner og de nye regioner.

2006 versionen af den regionale udviklingsmodel omregner derfor de mange data, der udelukkende findes fordelt på de gamle kommuner til data for de nye kommuner.

Omregningsnøglen fra ”gamle kommunedata” til nye kommunedata er baseret på indbyggertallet i kommunerne. I de tilfælde, hvor kommuner er blevet delt, har vi brugt KL’s 2005 beregninger af fordelingen af indbyggertal som den nøgle, der forklarer, hvilke andele af den gamle kommune der flyttes over i de nye kommuner.

I beregningen af indekssværdier, der bygger på ikke-numeriske indikatorer (f.eks. kvadratmeterpris), vægtes betydningen af den enkelte gamle kommune i forhold til indbyggertallet.

6.2 Standardisering af data

I forhold til at sammenligne og rangordne data fra kommuner og regioner er det nødvendigt at standardisere vores data.

Der findes ikke nogen operationelle regler for, hvordan man bedst konstruerer indeks og sammensatte indeks i forhold til at forstå og analysere på regionale udviklingsdata.

OECD og EU har i fællesskab udviklet et sæt retningslinjer for forskellige metoder til konstruering af sammensatte indeks. FORA har bidraget til dette arbejde fra dansk side, og FORA’s deltagelse i dette udviklingsarbejde har været baggrunden for indeksberegningerne i eksempelvis Den Regionale Konkurrenceevnemodel. (Innovationsmonitor, 2005, FORA og Innovationsrådet, 2005; Freuenberg, 2003 ”Composite indicators of country performance: A critical assessment”, OECD). Oxford Research har støttet sig til dette arbejde i metodikken til beregning af indeks og sammenlagte indeks.

6.2.1 Beregningen af underordnede indeks

Til beregning af de underordnede indeks bruges en metodik, der viser afvigelserne i forhold til den gennemsnitlige indekssværdi. De kommunale indekssværdier sættes således i forhold til gennemsnitsværdien af alle 98 kommuner, mens de regioner in-

deksværdier sættes i forhold til gennemsnitsværdien af alle 5 regioner. Disse gennemsnitsværdier får begge tildelt scoren 100. Det er på denne måde umiddelbart let for den enkelte kommune eller region at bestemme, om man er placeret i den bedste eller dårligste halvdel i et givent indeks.

Matematisk benyttes følgende formel til standardiseringen af de data, der indgår i modellen:

$$Y = ((X - X_{\text{Min}}) / (X_{\text{Max}} - X_{\text{Min}})) * 100, \quad (1)$$

hvor X er den givne observation, X_{Min} er den mindste observationsværdi og X_{Max} er den største observationsværdi. Det ønskes, at en høj indekssværdi er udtryk for en god præstation på et område. På områder, hvor en lav værdi er ønskelig (f.eks. Tilskadekomne i trafikken pr. 10.000 indbyggere), 'vendes' den ovenstående ligning derfor:

$$Y = ((X - X_{\text{Max}}) / (X_{\text{Min}} - X_{\text{Max}})) * 100. \quad (2)$$

Formel 1 og 2 indekserer observationerne på en skala, hvor den bedste observation tildeles værdien 100, og den dårligste observation tildeles værdien 0. De indekssværdier, der benyttes i Den regionale udviklingsmodel (her kaldet Y_{Ind}), findes således:

$$Y_{\text{Ind}} = Y + 100 - Y_{\text{Gen}}, \quad (3)$$

hvor Y_{Gen} er den gennemsnitlige værdi af alle observationer. Således varierer alle observationer nu mellem 0 og 200, og den gennemsnitlige værdi af observationerne tildeles indekssværdien 100.

6.2.2 Beregning af overordnede indeks og fokusområder

Ved at standardisere data er det muligt at konstruere sammenlagte indeks. Det er meget vanskeligt at vægte de underordnede indeks' betydning i forhold til hinanden, men på grund af standardiseringen er det alligevel muligt at konstruere sammenlagte indeks, da hvert enkelt underindeks varierer i samme udstrækning. Her bør man være opmærksom på, at den valgte metode medfører, at alle underindeks vægtes ligeligt. Dette er naturligvis ikke optimalt, idet indikatorerne efter alt at dømme varierer i betydning, men hvorledes den variation er, vides ikke. Det foretrækkes derfor at vægte alle indeks ens.

Indekssværdierne for de overordnede indeks er gennemsnitsværdier af de underordnede indeks, de består af. På samme måde er fokusområdernes indekssværdier gennemsnitsværdier af de overordnede indeks, de består af.